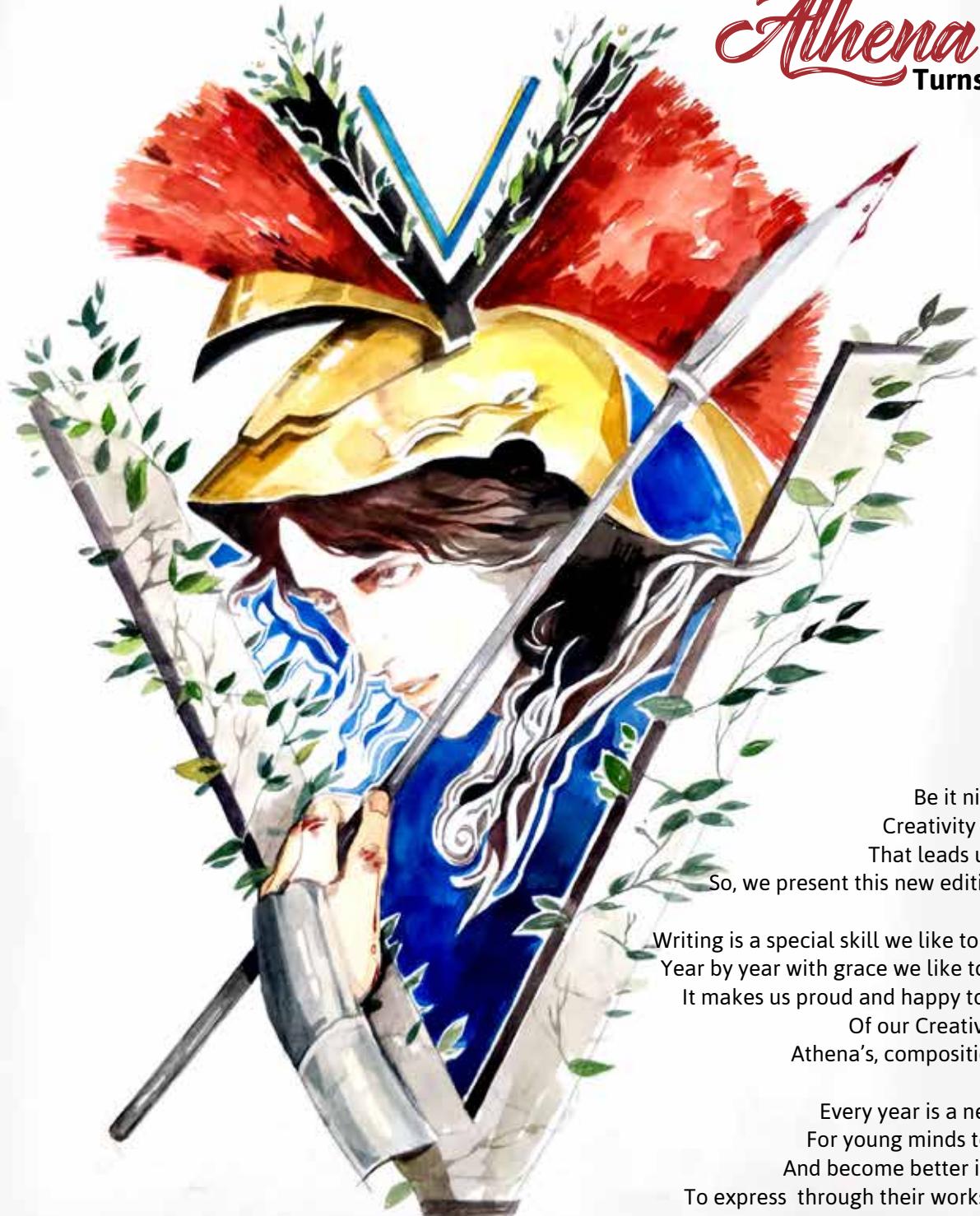

Athena

Turns 'Five'

Be it night or day
Creativity is our way
That leads us through
So, we present this new edition to you.

Writing is a special skill we like to showcase
Year by year with grace we like to embrace
It makes us proud and happy to be a part
Of our Creative Journal,
Athena's, composition and art

Every year is a new chance
For young minds to advance
And become better in the field
To express through their works revealed

'Athena' captures the essence of creativity
For the school's enormous writing activity
Apart from that it displays the photography and the art
Put up by the children with all their heart

With the blessings of the Goddess of Wisdom, Courage and Skill
We hope to climb new and challenging heights and hills
And to our beloved journal 'Athena' we'd like to say
We wish you a very Happy Fifth Birthday.

- Erica, IXN

Editorial

Athena is the Goddess of wisdom, courage, inspiration, strategic warfare, Mathematics, strength, strategy, art and skill. She is often portrayed as companion of heroes and the Patron Goddess of heroic endeavours

Our journal , ' Athena' is a treasury of the exquisite work of creative writings with splashes of colours and photography by the very hard working students of our illustrious institution . Students of various ages and unique intellect put down their imagination into pieces for the readers to cherish and this magazine provides them a platform for display. The journal which embarked upon a journey five years ago carries the creative sweat of the staff as well as the students.

Publishing this journal consumes a long pace of time and work. The Editorial Team leaves no stone unturned to create, sort and collect fresh ideas and compile them all together in these pages. We hope these budding creative theories bundled up here would hold your soul captive and keep the motivation to hold on till the end.

Happy reading!
Khushi Dalla,

The 'Athena' Team

Khushi Dalla

Pavit Panag

Simarleen Kaur Bajwa

Rehmat Walia

Shemoila Saini

Erica

A painting of a figure, possibly a woman, tied up and standing in a doorway. The figure is bound with blue and white striped cloth, wearing a pink top and a blue skirt. The doorway has four panels, and there are framed pictures on the wall behind the figure. The figure is shouting "OPEN SESAME!!".

OPEN
SESAME!!

I have a Confession to Make...

I have a confession to make. I am breaking apart, piece by piece, bit by bit. The life inside me is being suffocated, smothered by the weight of what they expect from me, of the vacuum they have left me with after they took what they needed from me. I am turning into a husk, a mere shadow of what I used to be before, and when the day comes for the sun to swallow me, I will embrace it with the core of my heart.

They call me Mother, yet they do not love me like one. They take the air I breathe and turn it into poison. They tear out my unborn children from my belly and turn them into warped, twisted machinations. They burn down my beloved towers of strength, of life and breath and greenery, made my womb turn barren.

They took away my imperfections, of which I was so proud, and turned them into holiday spots. They turned the beautiful bumps on my skin into sightseeing extravaganzas, and have, in the process, triggered the decay of my cherished places. The cracks in my surface, in which I have so long hidden the treasures of my existence, have not been left alone them. They have left me with no privacy, no place to truly call me own.

My waters, which once ran so clear and deep, are now aflood with trash. They poisoned my children, who were unfortunate to have an abode in these waters, and then poisoned the water trash. I am dying of thirst, of the lack of love which they refuse to give me. They taste the salt in the oceans of my tears, and yet they refuse to pay heed to my cries for help. My streams are running dry, even the water of my womb has been leeched out by them.

My other children, the ones who cannot speak, are dying. Seeing them disappear into oblivion like this, until they are wiped out from the memory of these selfish creatures, drains whatever life is left in me. A day will come soon when none but these vile, powerful creatures are left for me to endure.

It is indeed paradoxical that I nurtured them, these humans, for millennia, for they were, after all, my own children. And yet when the time came for them to look after their mother, they turned their faces away, choosing rather to believe that I was an illusion, a myth, a mere rock floating in space. They accepted my love without accepting my entity, and now I am left barren, my womb crying in despair for the monsters it bore. And yet still, my heart refuses to stop loving what it stills calls my children. And I know that it will not stop loving them until the day for my annihilation arrives. They tear out bits of my heart everyday, and I will keep giving them everything until I have nothing left with myself.

The sun is scorching me now. It is close, I can feel the heat bouncing off my charred skin. I can hear them screaming, running for shelter. My mother's heart is weeping for them, but I am not sorry. I have earned my release.

I close my eyes, let go of my sorrow, and step into the light.

Republican Trump Card

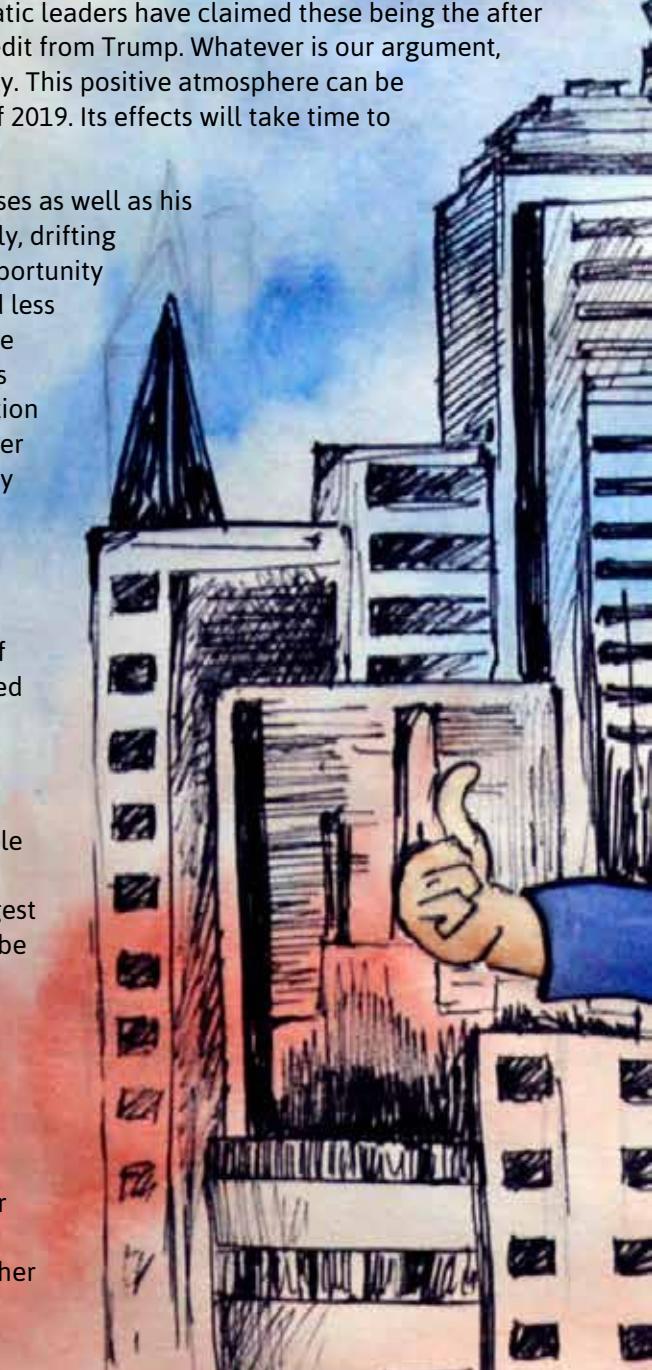
Setting out with the claim of "Making America Great Again", Donald Trump will be remembered as one of the most controversial US Presidents of all time. These altercations about the President started when the billionaire was campaigning in the 2016 elections which were especially peculiar considering the two candidates for the top office had rarely anything aligned with their respective political parties. With his sexual scandals at the helm, it was a great question mark whether Trump would do what he promised.

Two years in, it is a good time to analyse the Trump administration. With various Democratic bids already in for the 2020 race, Trump's policies have been put into question. The major impact of the administration is covered under the Economic development and Foreign Policy which have seen drastic changes. Announcing the so-called " Biggest tax cut in US history", Trump baffled the fact checkers. He was both right and wrong in his assessment of his first major bill. The tax cut led to a huge increase in investment and a 14 percent increase in corporate profit returns, the highest in 20 years. Further, the Trump administration has overseen the least unemployment rate in 17 years. Adding on, 5 million jobs have been created over the past two years seeing the highest employment rate for African Americans, Hispanics and Women. Certain democratic leaders have claimed these being the after effects of the Obama administration but that doesn't take away credit from Trump. Whatever is our argument, it is a visible inference that US is seeing a huge boom in its economy. This positive atmosphere can be altered by the biggest US government shutdown ever at the start of 2019. Its effects will take time to make a dent on the US economy.

Coming to the more controversial part of Trump's campaign promises as well as his decisions in office, there are two ways the foreign policy goes. Firstly, drifting away from its close allies of post-Cold war. Secondly, a growing opportunity to attain peace. Trump mostly promised an America first policy and less people can argue that he hasn't stood up to his promise. Though the Mexican border wall is nowhere in sight, there has been a strictness seen in immigration policy leading up to the controversial "Separation Policy" which is defined as inhumane. USA has seen the least number of refugees taken in its history. Further on, what drifts America away from its allies is its decision to leave international organizations like UNHRC, UNESCO, Iran Nuclear and the Paris Peace Climate Treaty. All this has had a negative effect on the once untouchable western relations. In Trump's defence all this was indicated during his campaign. The historic Trump- Kim Jon Un meet after months of escalating tensions will be something he will be always remembered for.

The decision to transfer the US embassy to Jerusalem signifies US's support to Israel in its long standing conflict and received less criticism from its allies as well as the Congress. The most remarkable military achievements have been an end to war against ISIS and a truce with Taliban in Afghanistan. The truce will end Americas longest ever war spanning over 17 years. Another decision that Trump will be remembered for.

With just one and a half year left in office and a lot of original promises to keep up, it won't be a shock if Trump emerges as the leading Republican candidate in 2020. The upcoming elections will be equally intense. With the House of Representatives lost, the Republicans can't afford to lose the Senate, and even worse have a Democrat in the oval office. Kamala Harris, an Indian origin senator has emerged as a leading candidate for the democratic ticket. Growing comparisons to Obama owing to a similar origin cements her position as a prolific candidate.

Overall Trump has shown a shocking drift from his rather conservative and rightist approach during the campaigning, moving towards a more liberal approach. He hasn't been afraid to lie and manipulate facts or even change his opinions when it suited right for his country. Something, which the press has considered tacky and risky on his part, has been effective. It won't be a surprise if he is able to force through his policies over the next year. It will be interesting to see if Trump inculcates an even more liberal approach contrary to the Republicans and pave way for a more democratic bi-partisan government at the centre.

-Siddharth Kaushik, XII Arts

Coping with Brothers and Sisters !

Yeah, so for somebody who has always lived in the shadow of his brother, I can relate to the necessity of coping with brothers and sisters .It is no mean feat to live in perfect harmony with one's sibling !

Let me apprise you of the challenges this task has ! First of all, obviously, there is this traditional 'sibling rivalry ' in form of confrontations and quarrels. Then comes the so -called preferential treatment. Parents can pretend that they do not prefer one to the other but this fact is as false as the existence of Santa Claus. Third and the most horrid is 'comparison'. I have a friend whose sister is a perfect package i.e good in both sports and studies besides being the school Head Girl. Everyone compares the two and as a result ,my friend feels unwanted and inferior. So, with such factors ,the need of coping up surely arises

Now for some good news! I am going to enlighten those who have elder siblings on how to cope with them. Believe me, these are tried and tested ! So friends, just stop being envious and be proud of your sibling's achievements. Try to feel encouraged and gain from them because if you don't , the only person losing is you ! Never keep grudges against them just because they snatched the remote or hit you because they are elder to you , and that they will just do it again. So you need to cope with this bullying. But don't worry, you will get used to it. I did !

You might have observed that I have written all this for the younger siblings. For the older siblings, well, I have never been one, so I don't exactly know what they go through. Only some general advice ,'JUST CHILL '.

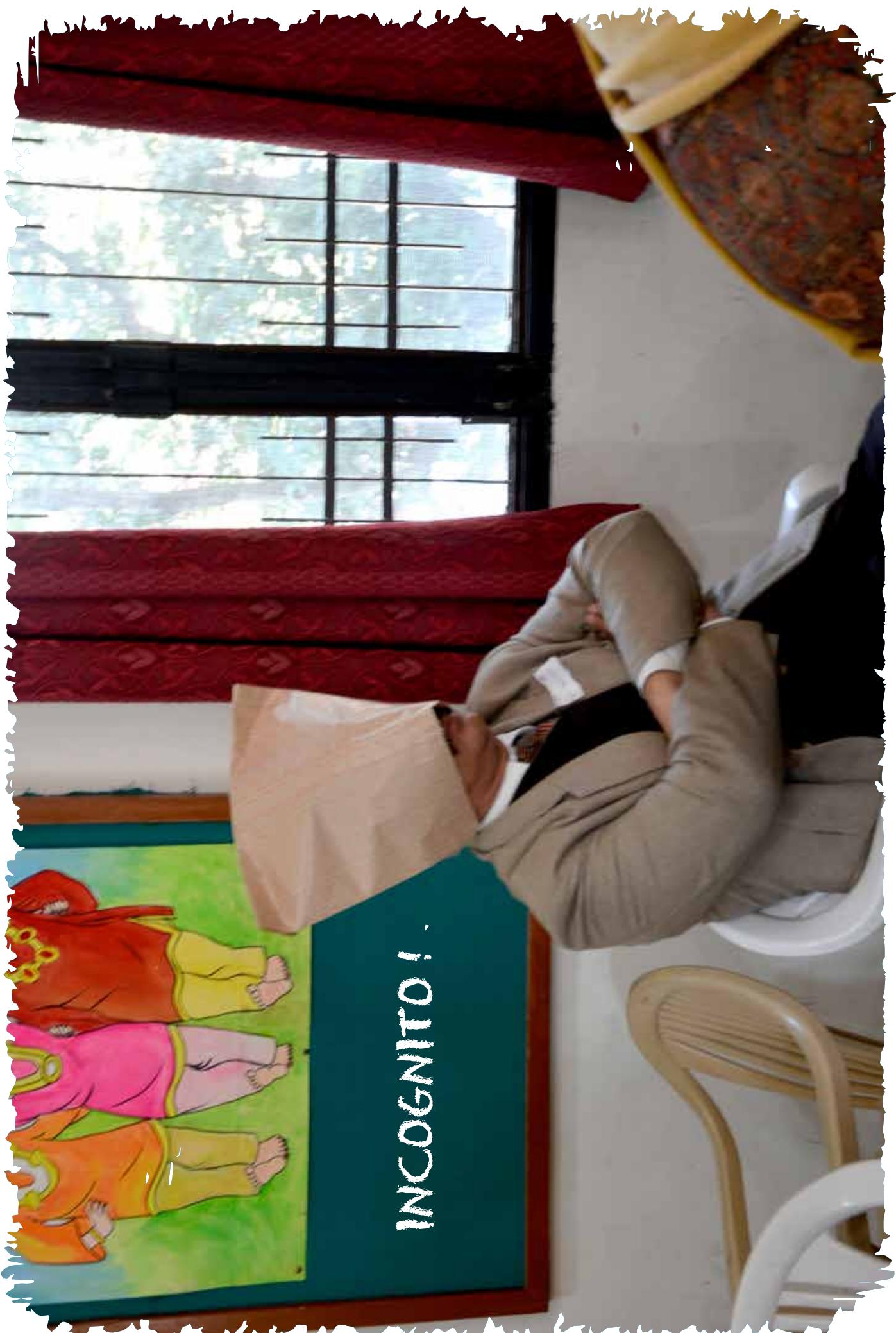
To conclude, I will say;

Siblings are your real buddy ,

Respect them and feel lucky.

Subhav Garg, IX E

As you sow so shall you reap

Goliath took one final breath before he took the plunge into the abyss , as the stone engraved into his forehead had now become a testament of justice.

He thought it was a ripple that was coming for him !

The universe is essentially an echo chamber , whatever we put forth comes crashing back to us –whether it is a ripple or a storm .

The idea that the world , and consequently our lives, are built upon the path we tread , is based off of absolutes and not abstractions .

Plato himself stated that the world was one of constant flux, with our actions being a single thread on a vast tapestry .The alterations we make intertwine with others' lives as an intricate spider web , each being equally important as the other and serving a constant collective purpose.

Our history itself is a genesis to ourselves. Action put behind thought bore fruit of change , with humanity tasting both the bitterness of death and chaos, and the sweetness of progress.

To think that our actions have no inherent consequences would lead to the entirety of humanity unravelling into hubris and self-destruction . Out rightly skewing reality and the past to believe that we so not, in fact, reap what we sow , at its best boils down to downright delusion and nihilism .

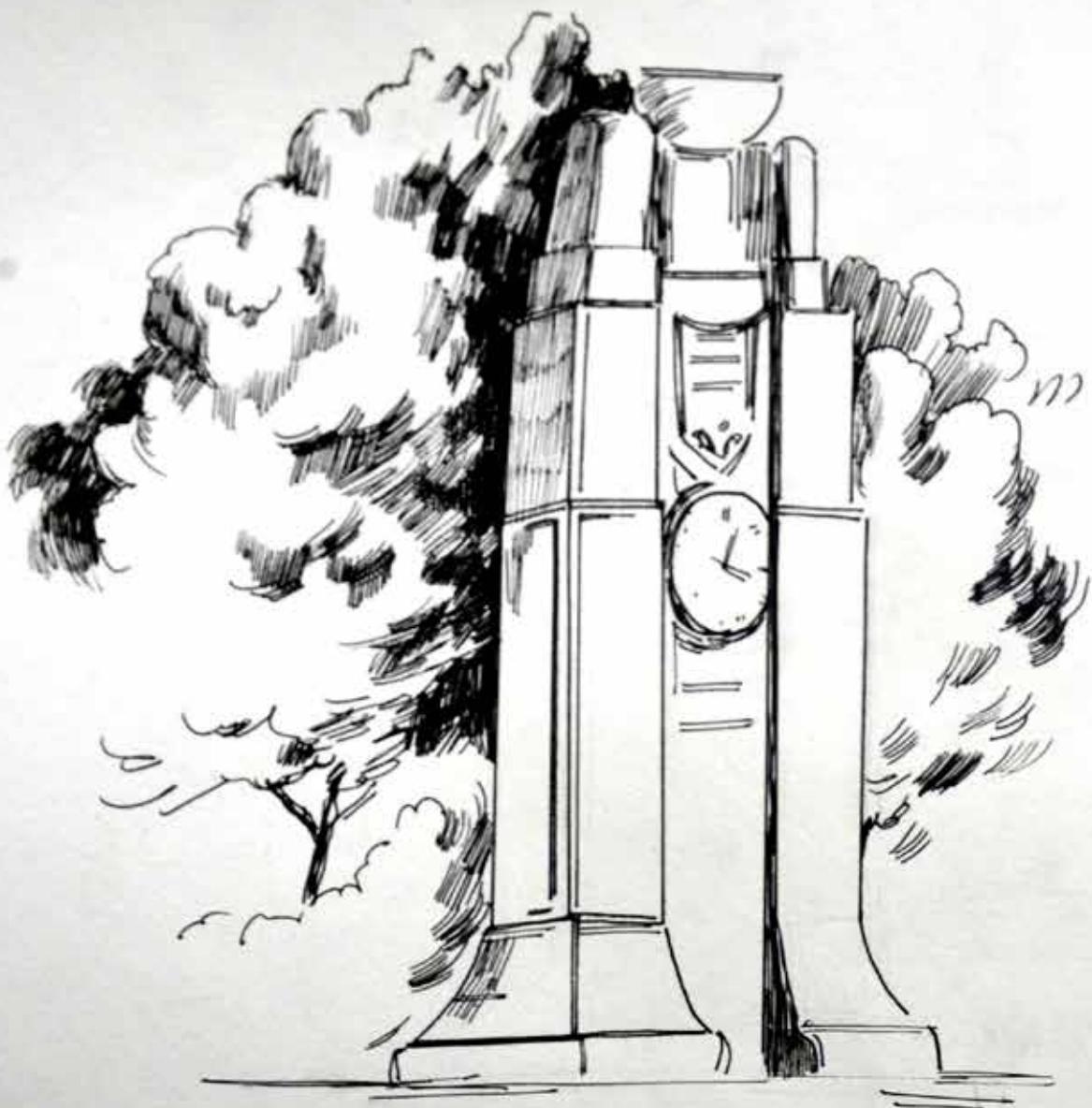
Our decisions catalyse themselves into a common ball of consequence , and to ignore it would lead to a world where the wholesomeness of community and life is dead, without being a blatant erasure of the congregate of lessons humanity has learnt as a whole .

the fateful kidnapping of Helen led to the Trojan war . The war became the kiss of death for Patroclus , creating Achilles into the harbinger of destruction for Rome . The action of one man tolled into a graveyard's rest-for thousands .

The truth cannot be changed . If I push a pendulum , inevitably it will come back . There is nothing one can do to change it.

If we do not reap what we have sown , Icarus' wings would have stayed intact , and he would have ascended to the heavens above .

Pavit Panag, XO

The Clock Tower Bell

Ding, dong ,ding we hear the sound,
In the clock tower, where it is found,
The regular life of the students around,
Which is broken by this spell renowned.

The children peeping out the windows and doors,
As they are taught by their teachers and mentors,
Have a merry time in hearing this clock,
As they study, sit, walk and talk

Everyone loves to , especially, see the showcase,
Of the Clock Tower's Sports Day grace,
The cauldron's fire which is lit,
A symbol of guts, glory , gumption and grit

This timekeeper ringing every hour,
Amuses everyone with all its might and power,
For time is precious ,don't you see ?
As we keep a track of it with joy and glee.

The clock from the Clock Tower just loves to ring,
Every hour from morning till evening,
It sees the students coming at dawn,
And does not stop, even when they all are happily gone!!!

-Erica , IXN

A Date with Poetry

I have lost the watch
To make time for poetry

The house
Sighs at me !
For I have searched it
To nudity

The stairs are seem
Paperweight –stretched
Arms, eyes, and legs

Not only me
But the tick-tock-clock
Slugs over a tree

I am tired –but free
Time has stopped for poetry
Time has stopped for me !

-Shemoila Saini, XN

Abrogation of Article 377- Has Anything Changed ???

The Supreme Court's verdict on section 377 of the Indian Penal Code has been heralded as a landmark by progressive Indians. The judgment, pronounced in the first week of September 2018, was celebrated by the LGBTQ community for it struck down the regressive colonial era ban on homosexuality. It was seen as a huge leap in our country's journey towards equality.

Five months since, the tangible shift in the working of the government machinery and societal perception about sexual minorities at large has been negligible at best. For a sizable section of the Indian community the "issue of morality, culture, and family prestige" still holds more importance than any amount of equality ever will. Landlords and housing societies have continued to refuse same-sex couples a home, employers have continued to deny them employment, and the law still does not recognize their partners as heirs to property or the next of kin. They remain legal strangers to each other.

Fascinatingly, the decriminalization of section 377 has highlighted the greater acclimatization of the judiciary to the dynamics of the world than our elected representatives who often push for increased supremacy of the legislature over the judiciary since they claim to represent the people, while the judges are unelected denizens of an ivory tower.

However, this particular Supreme Court verdict has been successful in persuading almost all political parties to come out in its favour, who have hidden their fear of falling on the wrong side of the public opinion under the garb of promoting this so-called breaking out from the stranglehold of the past.

In reality, this judgment can be regarded as nothing more than passing on the blame of the rampant homophobia in our country. First from central government to the judiciary; now from judiciary to the general public. Therefore, it would not be wrong to characterize the decriminalization of section 377 as a bandage on a dog bite !

-Jessica Juneja, XII Science

The Celebrity Effect

Do you often have the desire or urge to buy something which you see your favourite celebrity using or wearing? The answer quite frequently is, 'yes'.

The influence of celebrities, especially in this century, has certainly extended far beyond its traditional role , and the most common example would be 'Celebrity Branding'.

The fact that celebrities have a huge impact on the audience is well known .And, to think of,companies have been using this influence to their advantage .

Just to recall some famous examples , we have seen 'Fenty Puma' by Rihanna, Michael Phelps endorsing ' Under Armour', Deepika Padukone'Tissot' and Gigi Hadid 'Tommy Hilfiger'.

Furthermore, in recent times, social media has undeniably changed the earlier methods of advertisement and has given a new lease of life and rise to 'influencers'.Today ,we have a plethora of self-styled celebrities who have made a name for themselves by making blogs about fashion ,lifestyle and travel.

One is reminded of the time when Rihanna launched her first line with Puma called 'Creeper' .Such was her 'social influence' that all the collection sold out within three hours . When reality TV star, Kylie Jenner, launched her 'Kylie Lip Kits' in 2015 ,the collection sold out within minutes.

But then ,let us remember that not all endorsements have been successful. Kendall Jenner's 'Proactiv' and Shah Rukh Khan's 'Fair and Handsome' advertisements have received flak and been big let -downs.

So, let us stay cautioned against the trend as not all endorsements are fair, true and genuine and some of these can be seriously scathing !

RSVP

Did you know that **etiquette** originated in the French Court of Louis XIV at Versailles? A number of etiquettes (little cards) were used by courtiers to remember all the little nit-picky rules they needed to abide by while at court. The word's meaning gradually morphed into "how to conduct oneself properly in polite society."

Living Your Dreams

Dreams are very different from consciously awake life, but it is extremely difficult to clearly define what the difference consists of. When we are dreaming, we are nearly always convinced that we are awake, and in some cases real experiences have been mistaken for dreams !

Sometimes, even after waking, we may be doubtful whether our dream was a reality or not, especially if we happen to fall asleep in our chair and do not remember the circumstance of having fallen to sleep. Of course, this doubt can only arise when there has been nothing in our dream that seems impossible to our wakened mind. They dig deep into the black hole of truths that have been swayed away even before being reflected upon. They are the windows connecting our mind and heart.

Our brain acts as a wonderful movie director who is directing our life. Our mind may change the whereabouts of the film, the screenplay, cast and sometimes even such characters may be introduced which we have never heard or even imagined of, but still we are able to see them as if they were real. It is extremely difficult to think that what we are dreaming is actually not happening to us. We can feel everything happening in the dream, the pain, the sorrow, the horrors, the chill, the happiness. Everything around us in our dreams just seems so realistic.

There is still more to existence than the destiny of awakened hours. Dreams defy our knowledge of the world we have created ourselves. They take us into a Dimension which is impossible (at least for now) to reach by any modern methods. We can reach that Dimension only via our dreams through a one way fare, that is if once we exit from a dream, it is 99.99% impossible to relocate it.

Dream is the space that dares to transcend laws of gravitation, where demand dares to be independent of our purchasing power.

Angel of My Life

I saw that beautiful face gazing at me ,
As I opened my eyes...
Is she an angel ?
Thought that Confused Mind !
Or was she some fairy of a fairy tale,
with glowing face and stealing smile ...?!

As years passed , one day
Thought this Confused Mind
How could she read my mind
And give me food, milk and love on time ?
Is she an angel ?
Or my doll with a soft heart
Gorgeous face and sweet voice like a rhyme ?
As I went into my teens ,
One day ,
Thought this Confused ...no, no...this
Confident Mind ,
She is an angel of some God to pull off
hardships ...
She is someone to love me till I die ,
She is my mother....my life !!!

Manavi Dhingra
XI Arts

*"It's Me,
Adolf Hitler!"*

(The opinions expressed
in the article are
personal and are, in no
way, endorsed by the
School Editorial Board)

Everybody in this world hates me ! I am known as the Fuehrer by some and mankind's worst enemy by others. Everybody looked at the things I did but didn't try to understand who I was. They think that I was a bad person but there is another aspect to this, I wasn't as bad as people think. I was just a man who was doing everything in his power to make his country win back the dignity it lost in World War I .

I had seen many losses in my life. My siblings died before they could complete their childhood, my father died when I was fourteen and my mother died due to breast cancer. I was all alone with my sister, Paula. I took care of her and all these losses made me the man I was .

After the Great War, or the World War I as it later came to be known, I saw my country fall apart. I saw people suffering and my beloved land being broken up into pieces and taken away by others. I felt (and mind it, it was a very personal opinion and could have been wrong), that everyone was in agony, except the Jews. They had money and they were still leading a good life.

I read an article which stated that Germany lost because the Jews didn't fight with utmost determination. I agreed and made it my ambition to make the Jews suffer for what they had done to my land.

Germany was in need of a strong government , but unfortunately , nobody was able to stabilize it . So, I took it upon myself to make Germany great again. People had lost faith in themselves ,so I told them that the Aryan blood which ran in their veins was the most pure and they were the finest creatures on this planet. This gave them hope and people started to believe in restoring the lost glory of Germany again.

As for the Jews, I hated them and did not hesitate to use them as means to establish my unquestioned authority.i felt, my country needed back the dignity it had lost ,so I fought for it.

I started gaining followers who helped me look after my land. I started building a strong army. I wanted my land to feel safe and so tried my best to build an army which could not be defeated on land, air or water. I wanted the world to suffer and to experience a dose of their own medicine. I wanted to make them suffer just like they had made the people of my land suffer, I wanted to crush their hope and prove that Germany was not to be taken lightly !

I started to annex country after country even without fighting. I used my brain and made them surrender without a war. But then, Poland resisted and I used everything I had to defeat it .That is when the world realized that Germany was back ,and , subsequently , the World War II began .

I started using the money and the resources I was getting to develop my land. Germany which was in rags and tatters , became shiny and came to be called the superpower. I invested in advancements in every field to make Germany the most developed country. I kept winning in the wars and converting parts of the world into Aryan land.

But, in the end due to one mistake ,I lost. I underestimated the Russian cold and that led to the downfall of my troops. One mistake cost me my name and fame.The Russian War. Winning isn't everything- it is the only thing. I killed myself after that because I didn't want my people to see their leader die at someone else's hand.

Even though I lost the war, nobody was able to make me stop believing in what I thought was right. I was a winner in life and a winner in death !

-Ananya Goyal, XN

Chronicling the Dead and the Survivors of Partition

Only if you could imagine how they felt,you would feel your heart shrinking.Those monsters cleaned out the train compartments,compartments left laden with piles and piles of dead corpses along with pools of blood.The women were brutally slaughtered alive in their houses. The tender eyes of the new-born,who did not know about his end before a start.The innocent running and begging for their lives were killed by men on horseback in no time.Imagine seeing your own mother drenched in blood and stomach opened,intestines coming out.How would you feel?

Those who were living yet,spent days and days without food or even a drop of water in hiding.The gory and horrific images, the recurring nightmares have never left and regrettably,will never leave the survivors,as memories repressed,somehow always claw their way out. History,which should have been written with gold and silver words,is lamentably written in blood.Only if one could rebuild the past...but none can ,just like the walls of a house.A house here,but a home there,borders carved on territory.But only if one could imagine how they felt...!

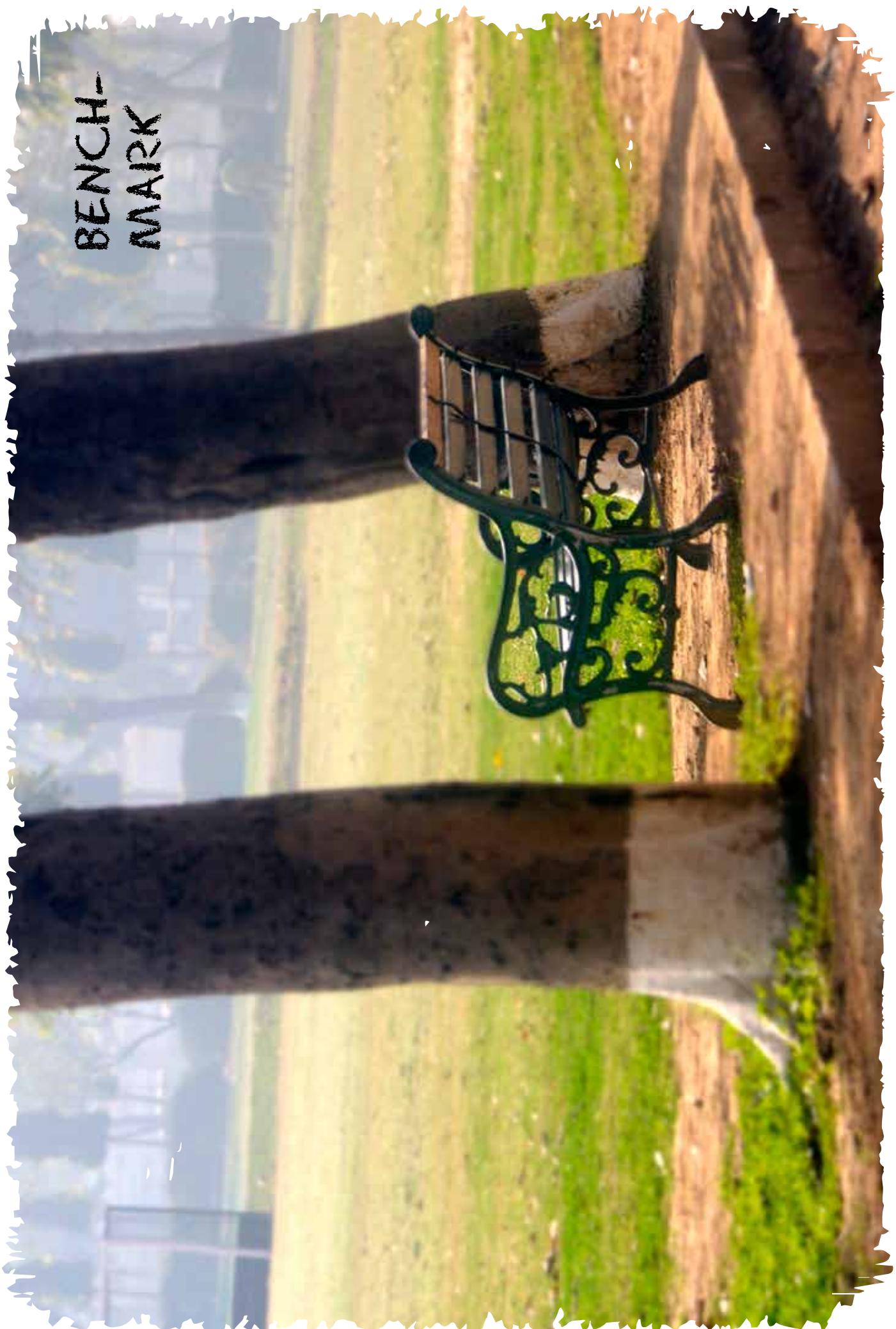
Poem by
a Partition Survivor

The days of sorrow are over brother,
Now good times are coming;
New life has come into life now,
Those days were painful,
but they are gone now;
Now I am happy(CRYING)

Megha Mittal, XI Arts

BENCH
MARK

Concocting Fiction

Part I : Sunlight peers through the blinds just to lay on your lifeless face; beads of sweat covering it.

At this point, you've already forgotten what day it is. Time is nothing to you, but an endless loop. You're tired of your life; trust me, there are others too, but not as foolish as you to wish for something like that. You think of whether or not to make this choice, but second guesses are of no use. You're in too far. There's already another person in your head that you've made up, painted with hopes that someday you'll become what you long for. You're already trying to do so too; changing your name and disappearing just to appear differently. You want to be surrounded with an aura of power and nostalgia but that is just wishful thinking to make you feel better about your horrible life. There's no other way to make this possible, you think. You're compelled to do it. White noise of the fan is overpowered by the slight rustle of leaves outside.

How plain.

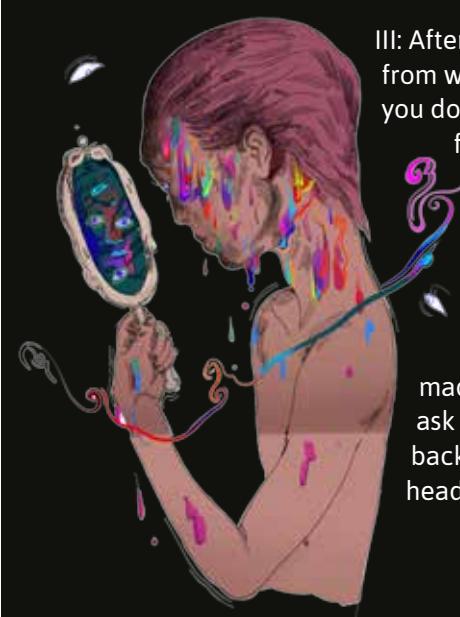
With a strong will to go ahead with that choice you give in, you're a Braveheart, you convince yourself. The "Looking Eye" says, "be careful what you wish for."

II : You give a nod to the looking eye. Jumping worlds is not as hard it seems, you think, which is coincidentally the only thing you're good at doing.

To do so, you must wholeheartedly desire to cross, but that can only be defined by the arbiter that stands at the gates. You've left all that behind just for this, so it must be your heart's truest wish. If you're lucky enough to get in, you must leave all your possessions there, including your heart. But now you've got no choice, so you agree even if it makes you tremble at the thought of it. It's better this way, you think, this time second guessing your wishes. You glance back at the memories of your loved ones and have the slightest bit of regret, but that will all be gone along with your heart. Many other young girls and boys have all chosen the same path aswell. You're delighted you have company, and so are they. It's very unusual to see a fresh face, and very entertaining as well. You've shed your past skin, but you'll grow again. This is what you wanted, you convince yourself.

III: After a few years, you will forget your name. You won't remember your face from when you just arrived, or the faces of those who you left behind. Surprisingly, you don't feel any pain from that. You've got what you wanted, after all. The

friends you've made are all long gone, as they broke down and tried to leave. Everyone knows the punishment for leaving. You'll feel like you're drowning in a quicksand of powdered gold. The sunshine is now merely a speck of jewels in your chest. Slowly you will slip out of your senses, what once gave you joy will now become a sharp knife held by the blade. "What is the point" you think. You've made it back to the same thing that you wanted to escape. You lie in bedclothes made of fairy dust and sheets made of pink satin. There's a bitter taste of blood in your mouth. You want to ask to go back, but you remember the looking eye's words. With no turning back you lay down to sleep, thinking. "This is the taste of poison" you say in your head.

Pavit Panag, XO

#South Diaries

The scintillating view of the sea alongwith the aroma of fresh fish curry served with a dash of coconut and lemon - that is what Chennai is. The beautiful beaches, ancient traditions and rituals, exotic food and one of the world's oldest languages, Tamil, spoken here makes the environs of Chennai even more enchanting !

Presently, pursuing Journalism in a renowned college of Madras has been a life-changing experience! As a North Indian hailing from Kashmir, I initially thought it would be difficult for me to adjust in such different surroundings . But then , real adventure beginsonly when one steps out of one's comfort zone.

Looking and meeting people from different cultures has dispelled my suspicions and made me a new person . From Koreans, Tibetans and Africans, to people hailing from the Seven Sisters have all helped me widen my experience. The linguistic diversity is beyond imagination and the authentic culture is jaw dropping !

To begin with , the first thing I explored here was the local food -from the 'Sambar'in a small restaurant to a special Chicken Biryani , every grain has its own special flavour .The very tradition of eating with hand is another thing that leaves one impressed. It is believed that this way the food can be tasted better and the nutrients easily go into our mouths.

Staying away from our homes, helps us learn real lessons of life. Education can be pursued through the digital methods, but survival lessons can be learnt only through a first -hand experience. This , and other such experiences, are the ones I always wanted to share with the Yadavindrians.

Since,every tale has its own twists and turns, in the same way "EVERY EXPERIENCE IN LIFE IS ORCHESTRATED TO TEACH YOU SOMETHING YOU NEED TO KNOW, and this is what has made me a person I am today –GROWING AND GLOWING !!!

-Sakshi John, OY: 2017

Our Twin Experience !

(Raisa and Rabbani are twin sisters studying in class VI. They share their experiences of being twin siblings in this amusing write-up)

If we have a secret and want to share it with a very reliable person who, then it's definitely going to be with each other .

Our twin experience has been absolutely great ! Pulling pranks on people, attending each other's classes and finding out secrets by staying with each other's friends – it all has been an amazing experience !

Since early childhood , we have shared and , more often , got the same things. From pre -nursery onwards, our parents have put us in different sections so that we make different sets of friends ,but then we end up staying with each other most of the time . We are , thus , virtually inseparable!

Many people ask us – How does it feel to have a twin sister? And our instant reply is that we could not have asked for more !

Our twin experience includes many unforgettable things. It is hilarious to watch the baffled looks on the people's faces, at times, trying to figure out who is 'Raisa' and who is 'Rabbani'. We look the same, do the same things, participate in the same competitions and many times compete against each other. It is fun to confuse the sagacious judges at times!

Our school bags have got interchanged at times. Sometimes, when a teacher asks us to get a notebook from another section, we, interestingly , end up getting each other's notebook. I still remember when once in the Prep School ,our teacher was teaching 'Antonym- Same and Different ', we both had to go to each other's class as an example of 'Same' .

We have a strong feeling that we both are tied by an unseen knot. In future , we feel, one day, we might bag a role in the hilarious, ' Comedy of Errors ' or, perhaps, in a remake of ' Charlie's Aunt'!!!!

The Woman who wore the Scarlet Letter

She walked through the darkness as it deepened like her wounds from all the insults and allegations hurled at her. It was a walk to the gallows ,but she did it with the grace of a bride down the altar she would never walk on. Her body was gilded with scars that shone brightly in the dark like the cosmos that looked after her; the scars didn't captivate her they empowered her.

She continued to walk letting her sorrow get washed away along with the bittersweet melancholic rain(even nature was appalled at the pathetic injustice done to her, for her only sin was to be naive) .She kept getting dragged by the rusted chains of humanity that bound her. She embraced with pride the red letter embroidered in the centre of her gown she was meant to bear, if not wear, but she chose the latter. The ones she danced with, dined with , had now turned the tables and dined with her demons that fed off her.

The gallows were approaching .The time was passing like the unfaithful ones that ever came by ,and death awaited her. She clutched onto the mortal breathing in her arms (a creation out of wedlock) and with every breath he drew in she choked on hers. In the end, only death remained faithful to her .She never feared for it was miserable like the hell, yet more blissful than the heaven. She became a legend of a story being passed on by generations for she is the woman who changed the scarlet letter 'A' from 'ADULTERER' to 'ABLE'.

The New Sound of Peace...!

A bullet grazed through the skies
Blocking the blue with golden specks
Of red turning it into a painful limping lilac
A mortal body lay lifeless
Whose vengeful Immortal soul heaved with glory
Bang! They called it a new sound of peace

Darkness embodied the crowds
But some found the light at the end of the tunnel
Guided by the candles that dimmed the city lights
Fuelled by the tears of remorse humanity
Bang! They called it the new sound of peace

The sacred land of green with its pilgrim shell
Worshipping it with no breath in their lungs
Was rusted with the dry holy mist of blood
Dazed eyes with hands still at each other's throats
But their spilled blood was united at last
Bang! They called it the new sound of peace

Roses were placed on the coffins
Their thorns tugged at the hearts of those who
Placed them. Bodies were burned with
Flames of rage from the crowd
Lamenting cries were subdued by the victory songs
Peace had finally come to the leftover homes
Bang! They called it the new sound of peace

-Jannat Teja, XI Commerce

Self confidence is extremely important in almost every aspect of our lives, yet so many people struggle to find it ! Sadly, this can be a vicious circle - people who lack self- confidence can find it difficult to become successful .

Confident people inspire confidence in others: their bosses, their audience, their peers and their friends. And gaining confidence of others is one of the key ways in which a self-confident person finds success.

Your level of self-confidence can show in many ways :your behavior, your body language, how you speak, what you say and so on.

Some people believe that self-confidence can be built with affirmation and positive thinking. There's some truth in this, but that it's just as important to build self-confidence by setting and achieving goals - thereby building competence and conviction .

The final part of preparing for the journey in to make a clear and unequivocal promise to yourself that you will remain absolutely committed to your journey, and that you will do all in your power to achieve your goals in life.

In the end, I would say to achieve even the smallest of goals, and to get through life's daily duties and responsibilities, you have to have self-confidence. A self-confident attitude allows you to wade through the push and pull of life, and through the vortex of different voices telling you what to do!

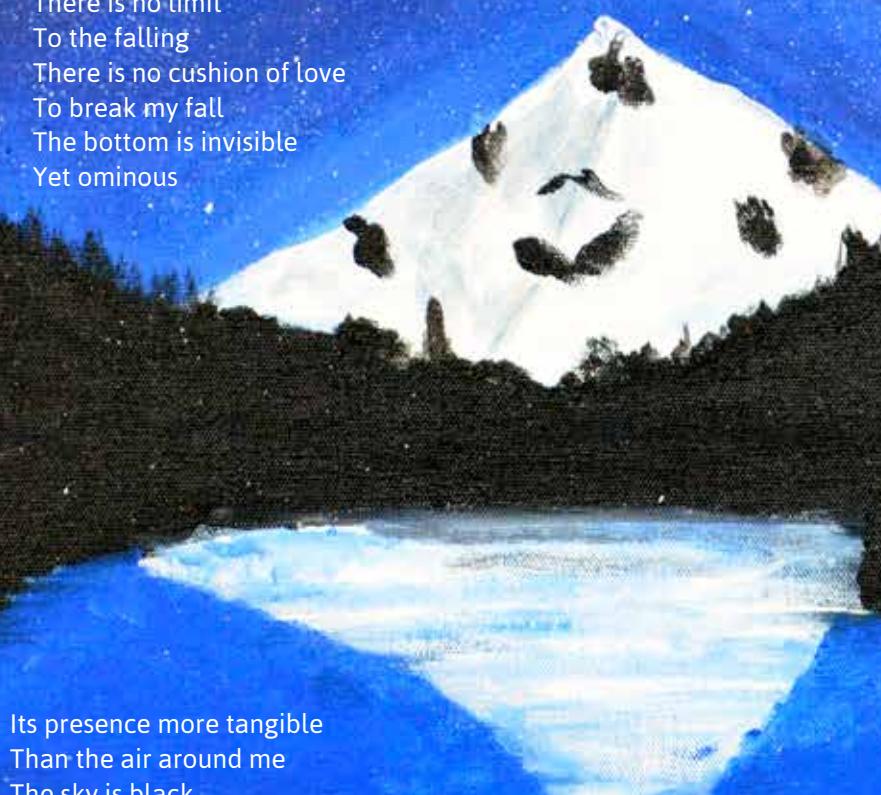
Gurrehmat Kaur Chabba, IX E

What Happens to the Dreamers?

The tear
Rolls down my cheek
The salt burning my skin
Desiccated with anti-acne creams
My eyes
Are black holes
Incapable
Of comprehending the existence of light
Incapable
Of letting it reach my mind
The teardrop
Rolls off my chin
Into the vacuum
That awaits beneath my feet
Waiting to open
And swallow me whole
The void is endless
Depthless
An eternity of loss
Waiting to eclipse my being
There is no limit
To the falling
There is no cushion of love
To break my fall
The bottom is invisible
Yet ominous

Like the words on my tongue
Words
That never left my lips
And never will
Decaying
In an unvisited corner of my mouth
Waiting
For me to spit them out
But the air is too bitter
My words will be lost
In this storm of antipathy
The earth
Has cracked open
The edge
Beckons me close
I cannot see
Beyond the smokescreen
Of grey, miserable death

The scent
Of the end
Is sweet and inviting
Like vanilla and honey
Its finger-like tendrils
Pulling me close, close
Closer
Until I stand on the precipice
The screaming wind
Pushing me forward
The indifferent vacuum
Sucking me in
Swallowing my essence
My spirit
My soul
Until I'm anything
But whole

Its presence more tangible
Than the air around me
The sky is black
The wind howls
Like it just awoke from a nightmare
Tearing the other tears away
Before they get a chance
To find their way
Beyond my eyes
The air
Is bitter

My hand
My hair
My nose, lips, teeth
Pull away from me
Disappearing into the maelstrom
Fragments of my being
Break away
Slowly
Agonisingly
Until there is nothing left
But a memory of space
And an apprehension
That perhaps once
Here existed a dreamer.

Raushni Kaura, XII Arts

Why We should not Waste Food !

Most of us belong to families where managing two square meals a day is never a problem. At home, our mothers take care of preparing the kind of food we always relish. All our needs are well looked after by our parents (sometimes, even to the extent of turning us into brats!)

There are times when we tend to order 'pizzas' or other fancy eatables on phone despite the fact that there is ample food already available to us at home. This results in the food going waste. Many a times, even our parents do not bother about our tendency to waste food.

But the other day, I really was forced to think about those who have to sleep hungry at night; about those who are quite used to feed on the left over of others; about those who beg to get money to buy something to eat..

This tells us that in such a world, wastage of food is not only foolish but downright inhuman. When so many people go hungry, the privileged ones have a bounden duty to put the nurturing food grains of mother earth to most efficient use.

An example worthy of emulation is WAFU, a restaurant in Australia, which has introduced a policy in which customers are supposed to eat everything on their plates 'for the sake of the Earth'. Leaving food on the plate invites fines. We can, of course, learn a lesson from it. In India, we worship food in the form of 'Annapurna Mata'. Food is considered one of the most precious things given to us by God.

Wasted food means wasted money, which is never good for anyone. Thinking about the cost of the meal that goes to waste before we throw our food would motivate us not to throw it away.

Wasted food also means wasted effort. From the beginning, a lot of effort is required by somebody to farm, water, then harvest, package, buy, clean

and cook. That entire effort goes waste when we throw our leftovers.

Wasted food also means wasted planetary resources. This is so because the food items that we didn't consume ourselves had taken up many resources that are limited, such as water. When we throw away our food, we throw away water, which is, at present, a big problem in many cities.

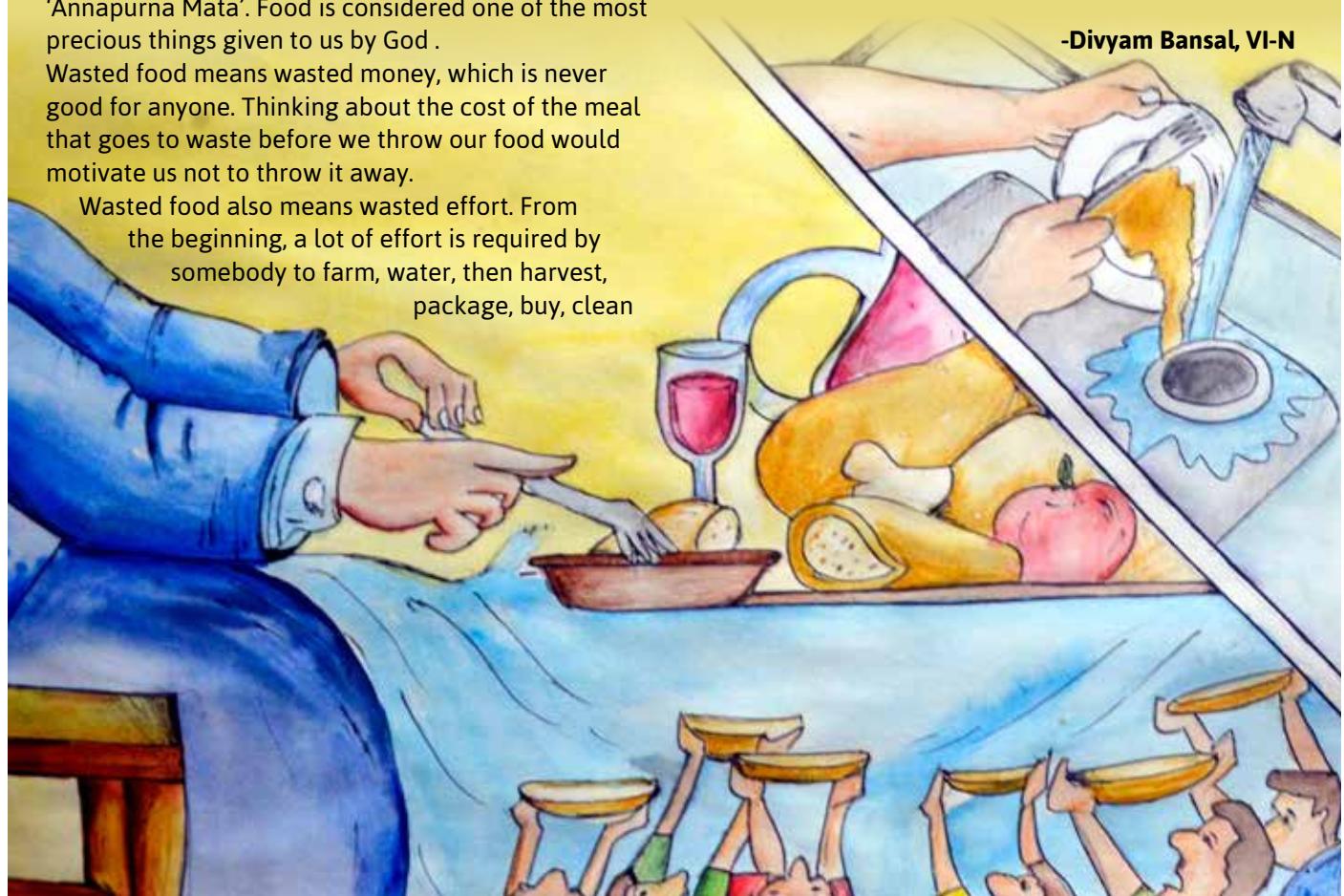
Habit of not wasting food served on their platter can be inculcated in children from an early age. Too much meal should not be taken on our plate if we are not sure of finishing it up.

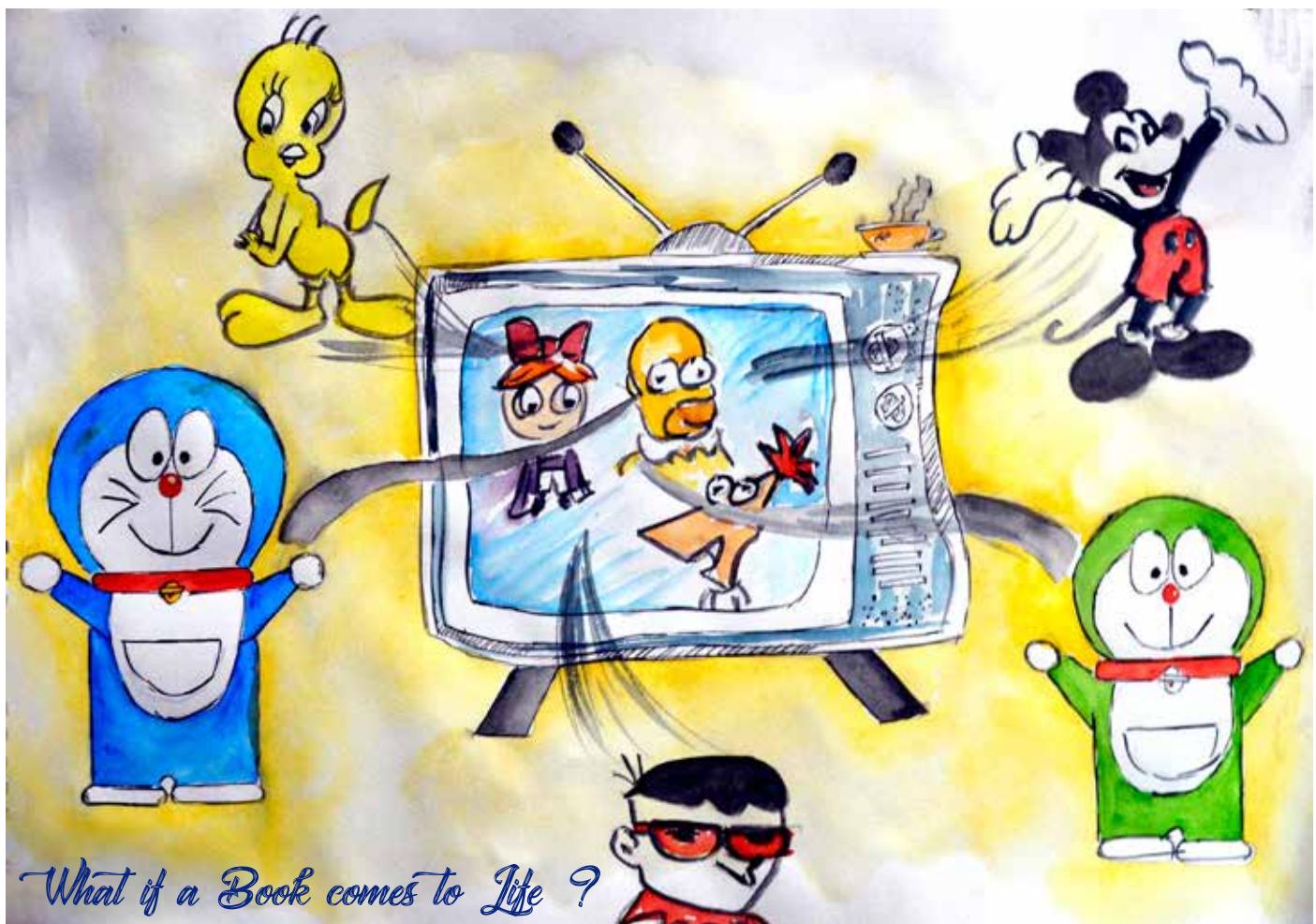
Also, we should remember that wasting food does not mean being well-mannered. Nor does it in any way symbolise a luxurious living. Rather non wastage of food indicates a mature mind, empathy for fellow humans and a healthy respect for Mother Nature.

So, my dear friends and teachers, we should all unite to prevent wastage of food. Before we leave half eaten food on our plates we should stop and think about those who can't even manage one square meal a day themselves, much less feed their families.

In the end a quote by Gandhiji would be most appropriate: 'Earth produces enough for everyone's need but not for everyone's greed.'

-Divyam Bansal, VI-N

What if a Book comes to Life ?

Benny was a little boy. He loved to read books. He would lie on a little couch in front of the fireplace, just before nightfall, and would read a book. He was a strange sight, a small boy in the weak light of the fire, shrouded in the darkness, not making a sound.

He particularly liked 'Robin Hood', which he had read many times. One day, when he returned home from school and began reading 'Robin Hood', a bizarre thing happened. The book he was holding, let out an unorthodox screech. "Don't turn my pages like that, boy!" it said.

Benny was flabbergasted. "Did you talk right now?" he asked.

"Didn't you hear me?" The book enquired rudely. Though intelligent, Benny was an arrogant little boy. "Don't talk to me like that!" he shouted.

"I'm warning you, boy, don't use that tone with me!" the book said. But Benny did exactly that.

Suddenly, out of the book, Robin Hood emerged, "It's good to be free!" he cackled evilly. Then out of the book, other characters emerged-Little John, then the Duke of Nottingham, Robin's mother and all the others. Then they touched other books and they too came to life with all their characters. There were so many people in the living room -Huckleberry Finn with Tom Sawyer, Stig of the Dump, Alice, Harry Potter, Gulliver and many more. There was a great hustle as all of them disappeared inside other books. Terribly scared, Benny picked up Alice in Wonderland. He opened a page and saw, to his amazement, that there was a creature from Star Wars in a place where the Red Queen should have been. The words were all jumbled up, making no sense. He tried all the books one by one hoping to find one good enough to read, but was disappointed. In anger, he kicked one of the books across the room.

"I am warning you boy, if you do that again, I will teach you a lesson you will never forget!"

Benny burst into tears. "Please put all of the books right! I promise not to hurt you or do anything wrong again."

"Well, boy, since you have learnt your lesson, I will give you one more chance. But I warn you, if you do that again you will be punished!"

There was a blinding glow in the room and as it receded, Benny opened a book. It didn't come to life or do anything strange like whack him over the head, but he was most relieved when he found out that the words in the book made sense. Exhausted, Benny fell asleep. After a few hours, he woke up. He had a million questions- "Was that a dream?" and "Were there wild characters running all around the living room?" but his first thought was- "How was the Stig of the Dump even there when I didn't have his book?"

Anyway, Benny had learnt his lesson and had become a good boy. But friends, if a book comes to life, don't use snappy attitude with it or something peculiar will happen to you, as it did to Benny!

COSMOPOLITAN ENGLISH (ARABIC WORDS IN ENGLISH)

1. Algebra
2. Cipher
3. Admiral
4. Cotton
5. Mafia
6. Safari
7. Lemon

Anyone who has unpleasant memories of slogging through this branch of mathematics will be relieved to know that the pain you felt in trying to figure out the quadratic equation is mirrored in the word's etymology - it comes from the Arabic al-jabr, which means "the bonesetting." It should be noted, however, that algebra did not literally have anything to do with broken bones, or with the setting of the same. Instead, it was probably chosen because this connotation of "reuniting" described the act of completing the square in a quadratic equation.

Mathematics Was Discovered, not Invented!

When we study the ancient civilisations closely, we begin to ponder over their evolution to this present scenario of academia and infrastructural revolution. The advancement made in technology springs incredible surprises. We all know and realise that such quantum leaps would never have been possible without applying or incorporating Mathematics.

None can deny that in their prolific, bounteously prodigal Mother Nature there has always existed 'everything' and Man with his cognitive sense or imaginative creativity has only been trying to unravel the secrets in the shape of a myriad of academic subjects. Be it Geography, Biology, Chemistry, Physics or Maths, Man has worked tirelessly to upgrade the existing knowledge.

One might say that if Man did not invent then how did the miles, the yards, the tons, the quintals or the meters surface. Well, the answer is that Man needed those measurements and scales to enable himself to understand the pre-existing universe and these formulae facilitated him to enter the unfathomable space.

Today Mathematics has been established as the Universal language.

Mathematics models, created or invented by the unparalleled genius of mankind describe everything from the orbital path of Jupiter's moon to the flight of a football through the air, from the spiral pattern of a shell to the evolution of honey bee hives, from the chronic nature of weather to the expansion of the universe. That's a separate story that unless we happen to be a research scholar, we tend to take the amazing predictive powers of Mathematics for granted and yet these questions lead into one of the most fundamental questions of all- Is Mathematics a human invention, created to understand the Universe, or do we simply discover the equations of Mathematics?

We marvel at the unique laws of the Universe, the ease with which the Solar system manages the tangents of its planets without allowing any faulty crashes.

How would the light year, the speed of light, the distance of the Sun or the Moon or the Stars or the area of the Earth or the depth of Ocean be fathomed, if man had simply rested on the laurels of merely discovering Mathematics?

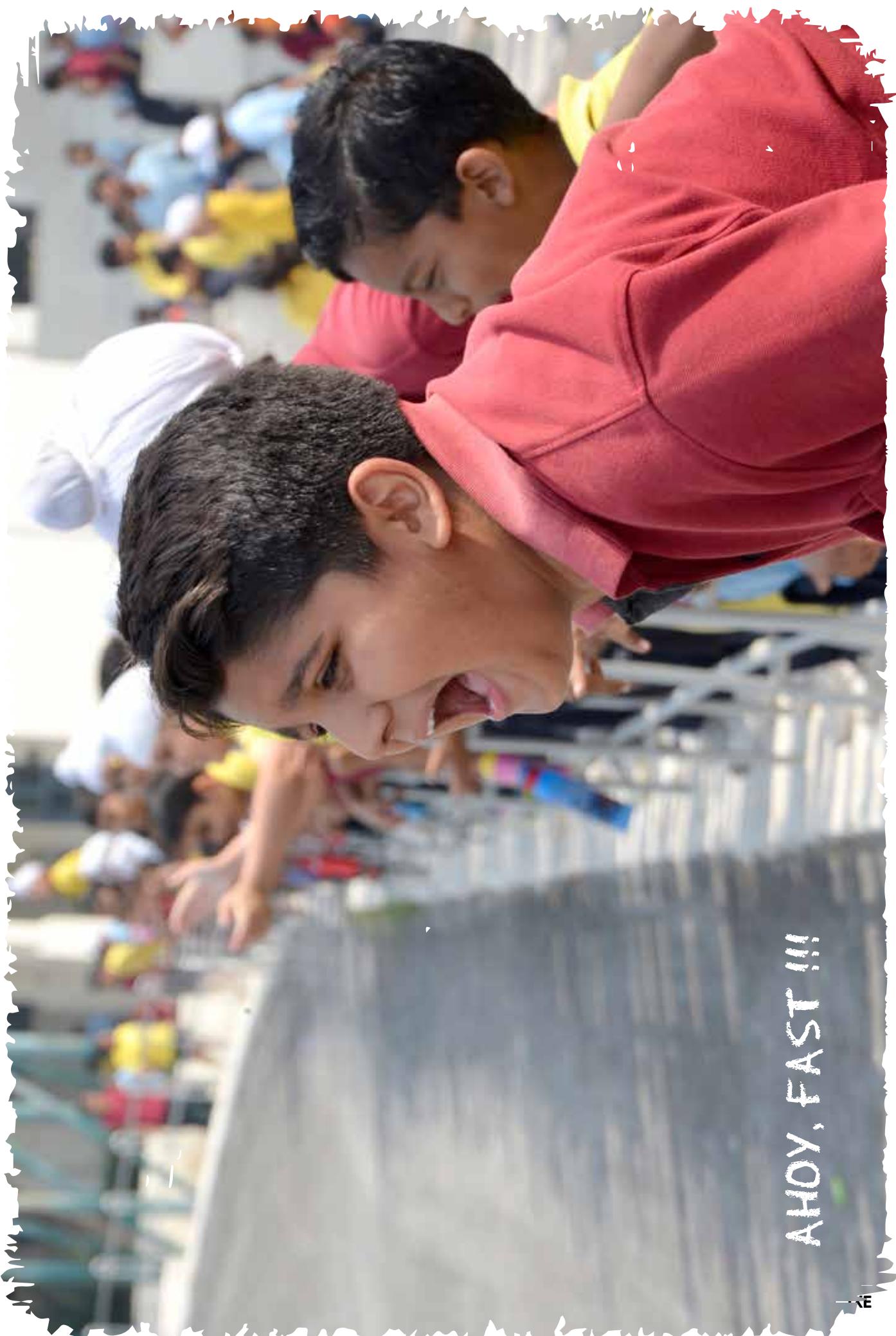
Let us look at it more pragmatically. Everything that Nature bestows on us is already existing. There is the cool wind, the heat, carbon dioxide and oxygen and anatomically there are kidneys, eyes, heart and lungs.

Nature provides us remedies to all the diseases. It just requires human effort to unravel the mystery and move towards a nearly perfect world of medicine. It has been done through a thorough study of human organs, flora and fauna.

Similarly, look at Maths. It is folly to have the fixation that Maths was invented. It just needed to be discovered. It is part of the psyche of a spider when he weaves a geometric wonder-web. It is a part of psyche of the albatross which dives deep into the sea with such precision. We are grateful for the predictive power of Mathematics as it has been a boon for the advancement of our civilisation.

Reyaan Athwal, IX E

AHOY, FAST!!

The Day I Became a Billionaire... !

So, the other day I did not eat my veggies. By not eating my vegetables I created a new energy source and sold it for a billion dollars. I am just a normal kid except that I have a huge mansion with a hundred rooms, my own amusement park, a basketball court, an Olympic size swimming pool, a football field, a gymnasium and what not ! I have my own personal robot maid, Maria, and a super car. I've got the best people to share my fortune with, my family and friends.

There was a seemingly endless line outside my house. The media was there along with a thousand of fans who wanted to get a picture clicked with me. As soon as I decided to go out and meet them all, four bodyguards accompanied me and I felt like the Queen of the World. All of them were screaming, shouting and pushing each other. One of them

tried to cross the fence but the police man caught hold of him. Out of the blue, my phone rang. I told my assistant to answer the call. It was a call from the President of USA, Donald Trump. I quickly took the call. He said that he wanted to meet me. The boisterous airs I assumed! I was totally flabbergasted !

I booked a ticket for the business class and the next day .I left for the airport in my private Limousine with a convoy of cars accompanying me for security. I checked my Instagram and my followers had increased from a few hundreds to 1 lakh. This was supercalifragilisticexpialidocious! The crowd at the airport was insane. After the flight, I reached Washington DC. I was waiting for Mr Trump to come out when all of a sudden, I heard someone screaming "Wake up! It's 12 noon already !" It was my mom trying to wake me up. I realised that it was just a dream! That day I did not eat my veggies and tried doing an experiment, trying to create a new energy source, but nothing happened ...instead I got another rebuke from my mom !

-Punya Arora, VIII-O

A large number of immigrants crossed the Atlantic and settled in the states after three major immigration movements in the '50s, '70s and '80s, according to **Energy of a Nation**. And before those waves, 8.6% of the U.S. population was already German! From the German Belt in states like Wisconsin and Minnesota, to the German Triangle in cities such as Milwaukee, Indianapolis and Chicago, **German settlers brought not only their families to the English-speaking world, but their language.**

Media and Gender Roles

When we talk of the two genders in terms of status quo, we realize that despite many laws and awareness campaigns, there still remains a deep disparity in the treatment meted out to the two .Men and women are, sadly, still differentiated and considered unequal. And , one opines, media has a great role to play in establishing these existing mind sets. The media, we will all agree, has the power and the reach to either reinforce stereotypes, or help break them !

Almost all of us, for more than half of the time that we watch television, are exposed to commercials, which are ,without an iota of doubt, misogynists. Most of them are based on certain themes, characters, social causes and many of them are with no background and no deep thought.

Take the instance of a commercial where the man(hero) is portrayed having great powers because of wearing a certain kind of clothesline . The woman in the ad gets carried away and falls in love with him . This is, in a way, saying that women are mindless, cannot think for themselves !

There are many such commercials which completely negate and undermine the role of women and view them as just homemakers, care- givers, emotional, self - sacrificing, risk avoiding and sensitive beings. In contrast, men are assertive, strong, powerful, risk taking and rational.

One view , as already stated , is that media is responsible for the existence of such skewed opinions and contrasting thoughts.

Well, the debate is never ending ! The argument is that despite the global impact, diversity and intermingling of various cultures , the system of patriarchy still holds sway. It has,in fact, become a part of our biological heritage and any deviation from it poses a threat !

We can hope for the situation to get better only when the women themselves strive and thrive to be independent – right from opening car doors to earning a livelihood for themselves !

Vidushi Sukham, OY :2007

Mom..... you are my angel!

On Mother's Day...

Walk along side me ,mama
And hold my little hand,
I have so many things to learn
Which I don't yet understand .
Teach me things to keep me safe
From the dangers everyday .
Show me how to do my best
At home , school and play.
Every child need a gentle hand
To guide as they grow
So walk along side me mama ,
We have a long way to go...

Qayenaat Kahlon , XI Arts

Brexit- The Beginning of Britain's Woes ???

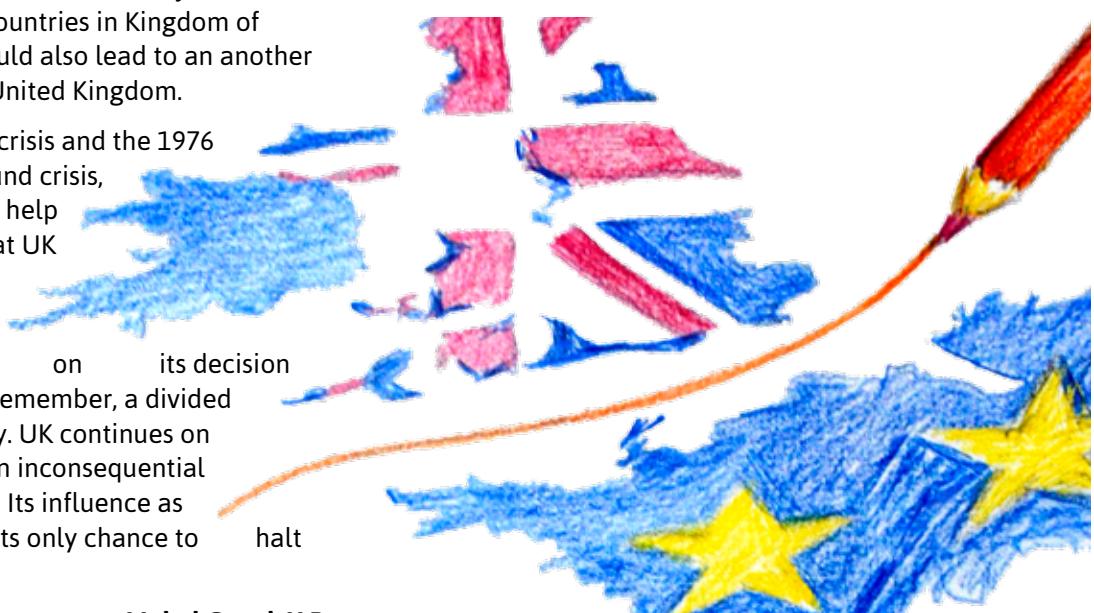
Brexit is an abbreviation for British decision in June 23, 2016, referendum to leave the European Union.

The vote's result denied the defied expectations and roiled the Global Markets which resulted in fall of the British Pound to its lowest level in the past 30 years, which was followed by the resignation of British Prime Minister ,David Cameron. Subsequently, Theresa May took over the leadership of Conservative Party. Conservatives started to lose out their outright majority in the Parliament. Though May's critics argue for a "Hard Brexit" in which UK will leave the European Unions single Market and custom unions. The alternative is the " Soft Brexit". In case of the Hard Brexit, UK will lose the EU's "four freedoms" - the freedom of free movement of goods, services, capital and people. This would result in the induction of hard borders and tariffs and will negatively affect UK 's economy which is more based on International Market, and in case of Hard Brexit UK would lose out its biggest export market, European Union.

UK could also lose out Scotland as it can join EU on its own like some countries in Kingdom of Denmark have done .It could also lead to an another referendum to leave the United Kingdom.

Even in the 2008 banking crisis and the 1976 International Monetary Fund crisis, it was only because of the help of the European Union that UK was able to bounce back.

UK today in 2019, remains bitterly divided on its decision of leaving EU, and, let us remember, a divided country is a failing country. UK continues on its slow path to become an inconsequential player on the world stage. Its influence as a major player in EU was its only chance to halt the decline and it blew it !

Mehul Goyal, X P

PLAYING
PEEKABOO!

THE END

First Time on Stage

The first time I acted on stage I was in standard VII. Come to think of it, it was the only time I acted in a play. I was chosen to play the role of a nun. We spent the whole week rehearsing the play. Learning the lines by heart was tedious. The first rehearsal was a disaster as we fumbled the lines again and again. After half a dozen rehearsals, we managed to get the things right. It was very tiring ! We did not grudge the effort and looked forward to performing before the parents. While we were practising. The teachers decided our costumes. I thoroughly enjoyed every moment of preparation of the School Play 'Sound of Music'.

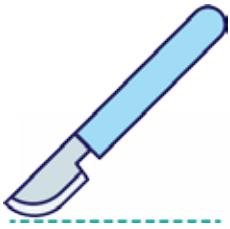
The play was hilarious and such a great experience to act in. I got to work with other seniors who not only loved what they were doing, but were able to offer help and advice throughout my entire learning process. This play not only gave me the experience to try something new , but it also gave me whole new group of friends who I got to share the amazing experience with.

As I sat down at the weekends before performing, I realised how much work everyone has to put into a production. Between the lights, sounds, transition, acting, directing, costumes , makeup and plenty more, theatre is a team sport , just like basketball or baseball. The play taught me why I should appreciate live theatre and the efforts that every person, both on stage and off stage, puts into it. We even got a chance to perform in the Tagore Theatre.

In the end ,I would like to say that everyone should try it. I had an amazing experience during the play and even the rehearsals.

Samaira, VIII N

Whether you are learning Italian or taking a holiday to Italy and just want to learn some important words and phrases, you will be probably surprised to learn that you already know a lot! There are in fact lots of Italian words and phrases used in the English language. Some of the 'English' words that have Italian origins have an entirely different meaning in Italian, so make sure you read on to avoid any blunders when you are practicing your Italian speaking skills!

The Indigenous Games of India

Mark Twain once cited, "India was a country where nothing was overlooked or forgotten ! "

Every culture, sport, peculiarity and skill was believed to come vivid in the colours of this country's mystics oil. The exceptional vestiges of our country still remain in this soil where they had thrived for centuries before the conquest of Western countries.

The novelty of modern games has often led the common Indian to wonder what it must have felt like in that conservative era ! The native games of India were free to all and did not require equipments which were to be bought at exorbitant costs. They were talent based with an excellent coordination of the hands, legs and eyes.

Kho-Kho, the very entertaining game of running and chasing after yourfriends is fulfilling in its own way and bonds players in a way only an Indian game can do . Our nation's pride lies in 'Kabaddi' which boosted self- defense skills and developed quick responsiveness to attacks in the young Indian men during the brutal British centuries.

The names of Pithu or Lagori, Gilli Danda, Kancha, Poshampa,Kith Kith all sound like the radiant memories of our life and our motherland. These jovial games are filled with nostalgia because deep in their modus operandi, we come in contact with our roots, heritage and the magnificent small little discoveries of our Golden Sparrow.

Pehlwani and Gatka were our very own version of martial arts and have now become worldwide sports. Swarming under the shade of a tree with mud seeping from their toes, the children of the past led a euphoric life devoid of digital gadgets and filled with hilarious blunders. These games surely had something unique because they infused strength, honesty and an unwavering resolve in our forefathers which they displayed before the observant eyes of the English. May our beloved indigenous games continue to live and link our present with the historic past of India!

- Hinam Walia, VIIIN

RIVER OF DREAMS

Queer Year for the Beautiful Game

With 2018 set to begin high hopes were established for the footballing world with the year of the World Cup finally arriving. But before that, various European clubs celebrated certain cherish able moments. Real Madrid won an unprecedeted 13th Champions League title, third in a row, reestablishing its status as the greatest team to grace the pitch. Manchester City showed their prowess as outright bullies, rampaging teams to win the Premier League. It was time for the greatest footballing extravaganza as the greatest national teams came together to the cold thrust of Russia. Reminiscences of the great German takeover in 2014 came, but along with it came a shock for the 'Manscheftt', eliminated in the group stage. It became the third team in a row to win the world cup and being knocked out in the group stage , four years later. Probably one of the greatest individual World Cup performance by Cristiano Ronaldo meted out against Spain followed by a struggling Messi, barely scraping them through to the next round, being outclassed by Croatia. The knockout stage saw Ronaldo and Messi, the two greats being eliminated on the same day, leaving bleak hopes that either will win the prestigious prize in the future. Japan was met by an untiring Belgium who left millions of hearts broken. Japan will be remembered for their camaraderie. Fans, cleaning the stadium before leaving and players tiding up the dressing room leaving a thank you note. The most notable gesture done by any team after having to leave the tournament. In the next round, Brazilian hearts broken like they were in 2014. Dramatic comebacks and stellar performances left us with France and Croatia for the grab. 20 years after Zidane brought the cup to France, it was time for an equally noteworthy performance. Kylian Mbappe lit up the show. The 18 year old became the prince of football as 'Les Blues' clinched a second star for the nation. Croatian hearts were broken, giving rise to one of the greatest underdog stories ever, individual as well as for a team. With the Croatian President in tears, Luka Modric was handed the golden ball for his unearthly

performances throughout the campaign. What followed

was beyond imagination. With the world cup over, drastic changes took place in the world of football.

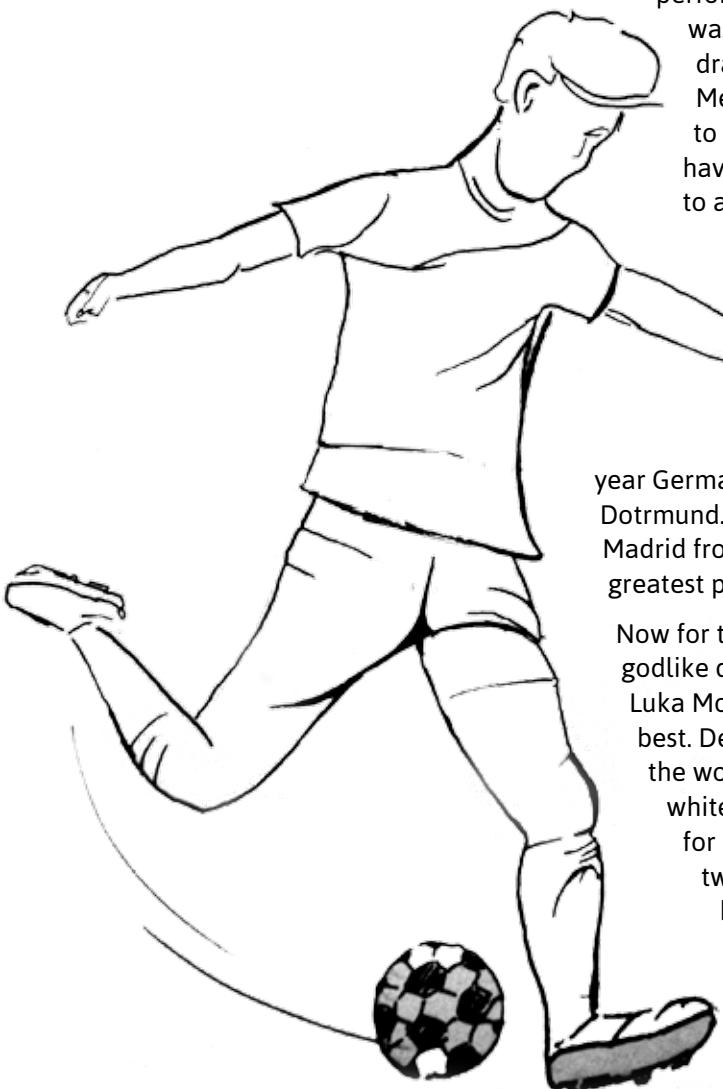
Messi having blown a 4-1 Balon D' Or lead was ready to reclaim his status as the best player. Ronaldo having achieved everything with Real Madrid set out to a shocking change to Italian giants, Juventus. A new challenge for a player who had won everything

in England and Spain. Real Madrid lost its golden manager, Zidane who led them to godly heights. In England everyone was ready to triumph Pep's city and Liverpool put up the bravest front. In

Germany, Munich faces a threat to its 5

year German champion's streak from Ruhr, in form of Borussia Dotrmund. All of Europe is ready to dethrone a wounded Madrid from its European champions run having lost its greatest player and manager.

Now for the greatest surprise of the year. After 10 years of godlike dominance by Ronaldo and Messi, little Croatian, Luka Modric won the Balon D' Or, FIFA The Best and UEFA's best. Dethroning two gods of the game after being named the worst footballing transfer in 2013 when he joined the white side of Madrid. It's been a year of differing emotions for him, leaving us with the question if the era of these two greats is finally over. That is yet to be seen. The beautiful game does not change the world but it gives us moments of pure joy and 2018 was filled with such exuberant moments.

Siddharth Kaushik, XII Arts

'Kumbh Mela'- My Personal Experience

The Kumbh Mela in India attracts more people than any other holy gathering in the world ! It is a Hindu festival. When people attend this festival ,they seem to forget all distinctions of caste, creed, language or region , and it sets a great example of unity in diversity.

The Kumbh Mela has a mythological background. It is held at Hardwar, Allahabad, Nashik and Ujjain with great pomp and show. And the Kumbh Mela- 2019 was held at Prayagraj in Uttar Pradesh.

The city of Prayagraj was humming with activity and beautifully decorated to receive the visitors from all over India. The walls of the city were colorfully painted with many mythological and religious pictures. And there were many stages erected along the path to the Mela where artists from different states were showcasing their talents.

On entering the mela area, we saw that it was quite well organised with special stress laid on cleanliness. There were thousands of workers working round the clock to keep the area clean. The government had made many makeshift toilets and changing rooms for the convenience of the tourists. The wide variety of toys, foods and accessories left me open- mouthed. The scented air was full of shouts of hawkers calling out the prices of miscellaneous things ranging from clips and hair brushes to room decorations and eatables.

The variety found there in everything was amazing. There were men, toys and balloons for children, and many beautiful pieces of jewellery popular stalls were those of jewellery where women chatted, negotiated and shopped. On the sides of the roads were many acrobats performing rope tricks in their silvery tights, people dancing beautifully and representing various forms of ancient and traditional dances. It was heartwarming to see people of different cultures and traditions, young and old, rich and poor, from far and near gathered for witnessing the Mela.

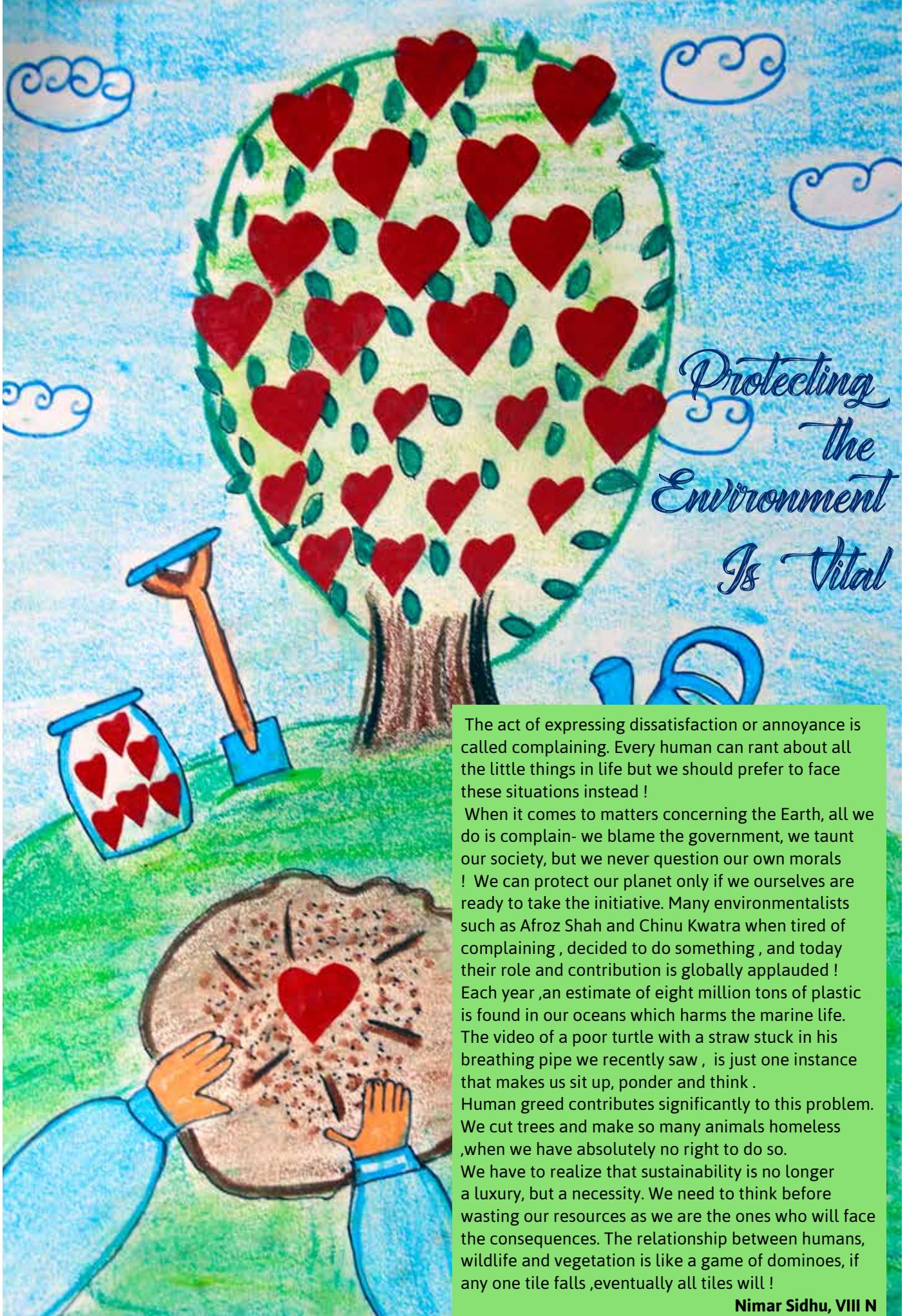
We proceeded to the shore of river Ganga to witness the holy 'Ganga Aarti'. The 'Aarti' was set on seven different platforms, all beautifully decorated. The sound of bells filled the air with a religious fervor and the chants of the Brahmins matched their rhythm. The diyas lighted up the night and their lights danced and bounced on the surface of water. The sun was setting slowly into creating a divine view. We were thankful to have witnessed such an enlightening ritual!

The next day we woke up early in the morning for taking a dip in the holy 'Sangam'-the area of confluence of the three rivers –the Ganga, the Yamuna and the Saraswati.

I was freezing and shivering all over ,but after a few minutes the temperature of water felt normal as I got used to it. As the Sun slowly came up, the rays of light lit up the dark sky and we prayed to the Sun God. We took 108 dips in the holy water(which is believed to wash away all our sins).

We were so amused by the entertaining fair that we lost track of time. We were exhausted, but happy. I do wish to go to this religious and glorious fair again and know more about the culture and tradition of the people from all over India.

Protecting the Environment Is Vital

The act of expressing dissatisfaction or annoyance is called complaining. Every human can rant about all the little things in life but we should prefer to face these situations instead !

When it comes to matters concerning the Earth, all we do is complain- we blame the government, we taunt our society, but we never question our own morals ! We can protect our planet only if we ourselves are ready to take the initiative. Many environmentalists such as Afroz Shah and Chinu Kwatra when tired of complaining , decided to do something , and today their role and contribution is globally applauded ! Each year ,an estimate of eight million tons of plastic is found in our oceans which harms the marine life. The video of a poor turtle with a straw stuck in his breathing pipe we recently saw , is just one instance that makes us sit up, ponder and think .

Human greed contributes significantly to this problem. We cut trees and make so many animals homeless ,when we have absolutely no right to do so.

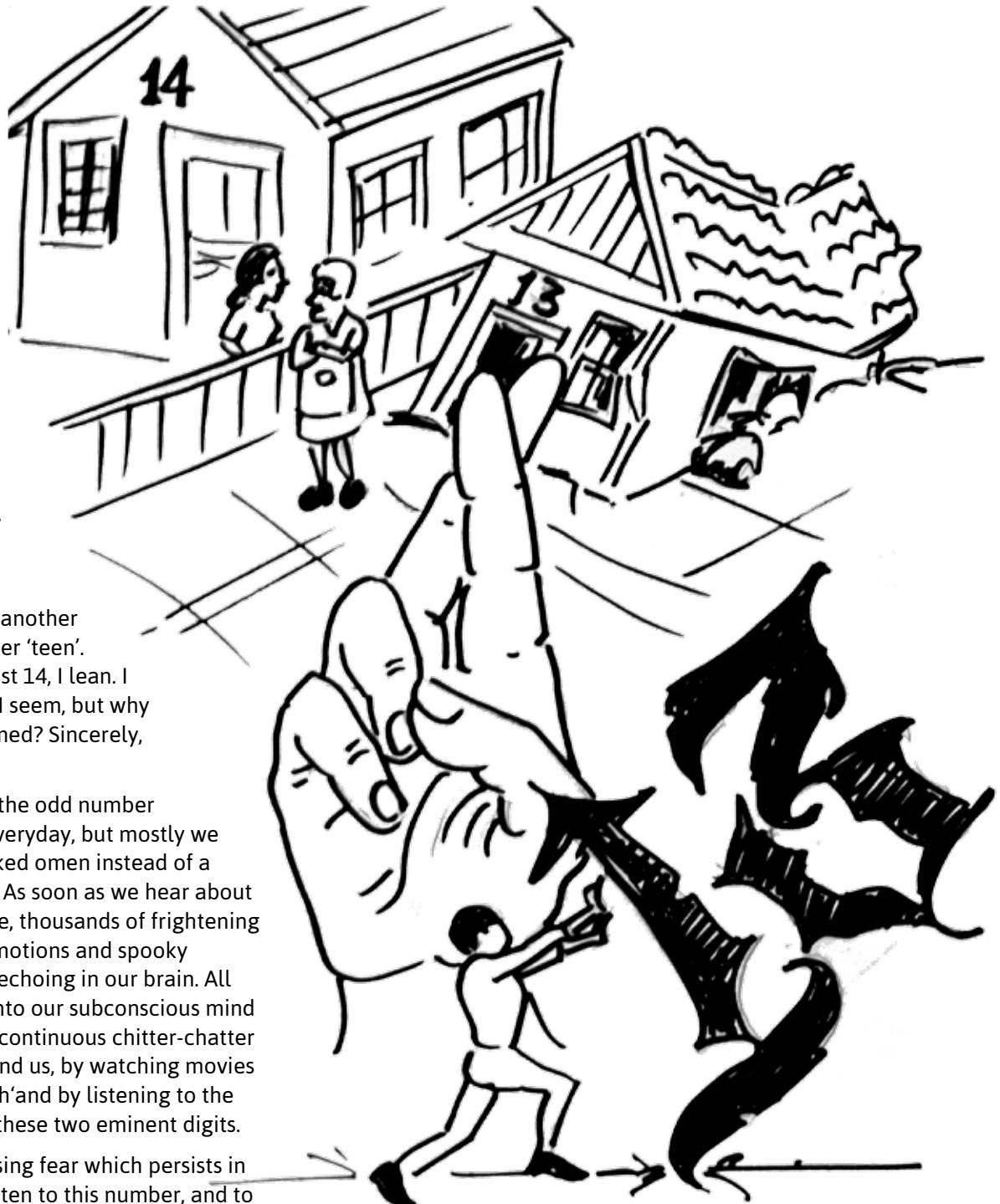
We have to realize that sustainability is no longer a luxury, but a necessity. We need to think before wasting our resources as we are the ones who will face the consequences. The relationship between humans, wildlife and vegetation is like a game of dominoes, if any one tile falls ,eventually all tiles will !

Nimar Sidhu, VIII N

HAND-PICKED!

The Infamous tale of the Number 13

"Dear all, I am just another number, just another 'teen'. After 12, and against 14, I lean. I am as common as I seem, but why am I as terror deemed? Sincerely, number 13."

We all hear about the odd number 'thirteen' almost everyday, but mostly we refer to it as a wicked omen instead of a virtuous prophecy. As soon as we hear about this ill-famed figure, thousands of frightening thoughts, mixed emotions and spooky superstitions start echoing in our brain. All these are lodged into our subconscious mind by listening to the continuous chitter-chatter of the people around us, by watching movies like 'Friday the 13th' and by listening to the petrifying tales of these two eminent digits.

There is an unceasing fear which persists in us whenever we listen to this number, and to continue this charades that 13 plays with our mind, we witness things like the absence of sector 13 in most of the cities all over the world, the absenteeism of the 13th floor from majoritarian buildings, association of this number to the presence of 13 members in a witch's coven, the age old fallacy that a person having 13 letters in his or her name is cursed, for numerous parents 13 is connected to daily horror story when their young adolescents enter their havoc -causing teen years. A large number of hospitals and airports avoid using the number for rooms and gates as well.

This cursed number has turned the day 'Friday the 13th' into the spookiest day of the year due to which some people are so paralyzed with fear that they avoid their normal routines in doing business, taking flights or even getting out of bed. It's been estimated that \$800 or \$900 million is lost in business on this day.

Although a hefty amount of the population all around the globe suffers from Triskaidekaphobia, the number 13 is considered as a very auspicious number in the Sikh history. Thus, all numbers, may it be 4, 13 or 17, are unlucky for some and lucky for others. As it is rightly said by Debayati Ray, "Not all the time 13 is unlucky, sometimes 13 can also be lucky for someone, it can give you the person you can never think about, it can bring you the time you dreamt about."

-Simarleen Kaur, XI Science

My Idea of 'God'

Why do we believe in him and how have we reached where we are? As I ponder over these question, I conclude that God is present in all of us. It is the divine force in the Universe and the explanation for every beautiful miracle!

God is the hope on which the world lives Even if we do live in a scientific world, we, ultimately, are humans and need a force to drive us - a force which can tell us that there is a chance of us winning every race, conquering every obstacle and

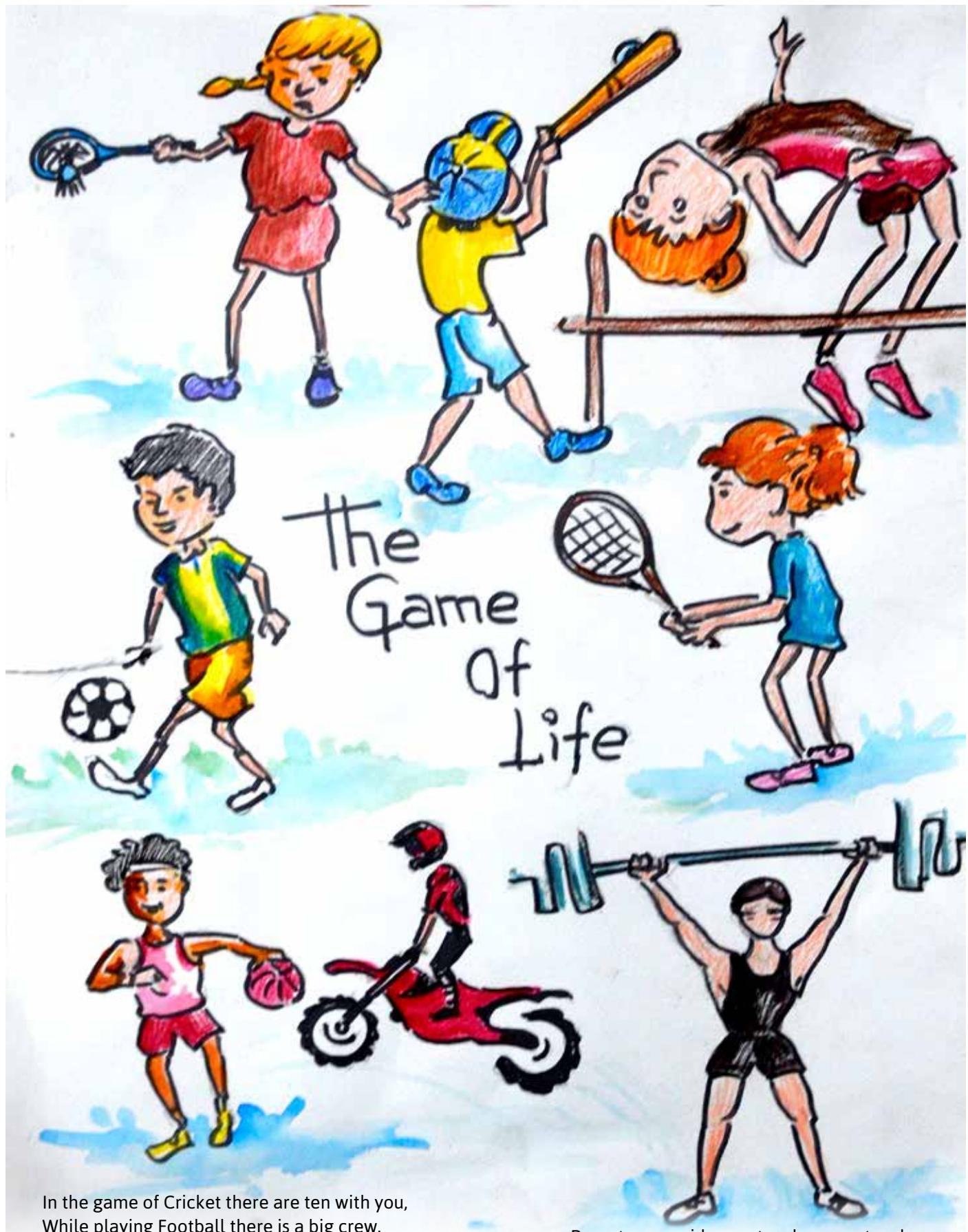
achieving happiness in life. It is the mystical power that lights up our lives and gives us the determination to work hard and have an unwavering resolve.

Our mind, talents and inner selves are our Gods. Let us remember that we are the only one who can lead ourselves to success . However, in this journey, we need to discover ourselves, have faith in the myriad powers surrounding us and finally choose one to guide us .

God is not a sculpture you worship or a prayer you preach, it is the omnipresent light and energy motivating us to strive hard and achieve our goals. God is the personification of divine perseverance and courage. We must adhere to the fact that someone is greater than all of us and we must live to shine our light on this Earth so he can see it in the Universe. Whether you believe in Vishnu or Guru Nanak or Jesus Christ, we all do believe in our own God - the ultimate divine force leading us to our destinies and purposes in life.

Rehmat Walia, IXE

In the game of Cricket there are ten with you,
While playing Football there is a big crew.

The game of Billiard is played by two,
While playing Chess also you are two.

In the game of Basketball five have a task to do,
But in the game of life there is no one with you.

You are all alone moving in a long queue,
With no one who is near-dear or close to you.

Parents can guide you, teachers can teach you,
Friends can help you,
But none of them can do anything for you.

And the one who gets, his destination and success,
Through this difficult path too,
In my sense is a "player true".

Reyaan Athwal IX-E

As a language which is continuously evolving, English has borrowed a multitude of words from Hindi. The cultural footprints of the past can be noticed in these 7 words which have deep Indian roots and have entered English through various routes, with most being absorbed during the days of British Raj. Here's a look at this act of 'borrowing' which enriched English with many new words, courtesy of Hindi and India.

Relationships - Their Survival and Longevity!

Relationship can be defined as the bond which people share with each other and the way they feel and behave with one another.

But, if broadly seen, we cannot deny the fact that in today's connotation, the meaning of 'relationship' has come to be a bond of love between partners.

Talking about "age" one must know that age here refers to the maturity of mind and not the physical age of a person ,and this maturity has a very deep link with relationship.

Relationship requires a person to be responsible,having a sense of commitment ,along with the ability to deal with the various kinds of issues very wisely.Now this is where maturity or the "age" does its work because mature people learn to appreciate their partner in a more loving manner. They have also learnt to make wider and wiser decisions regarding themselves, their career and, of course, the problems which they deal with in their daily lives. Now,a 15 or 16 year old won't be able to handle crisis or sensitive issues just like the elder one can !

Talking about age being an important factor,one must know that the maturity level of two people needs to be the same for a relationship to be successful.There are people of different physical ages whose relationship is successful whereas the relationship of the people of the same age isn't! This is because the mental age of the people in successful relationships is same leading to a successful future with no misunderstanding or fights, and, sadly, this is what is happening with most of the teenagers these days.

The person who is very "young" tends to confuse infatuation with love and is unable to find the right partner for himself or herself. A mature person , on the other hand, would search beneath the skin and find out the right and ideal qualities which he/she requires in his/her partner.

Thus, one can say, that it is only with age that we realise repercussions and think before taking a leap. The more mature a person, the better and wiser his decisions on relations are likely to be !

Tanisha Garg, X-N

FOOT-BALL STOOLS!

देवदूत

वर्ष २०१३ में केदारनाथ में हुई भारी तबाही में उसका सारा परिवार बह गया था। जिनमें दो जवान बच्चे, पल्ली और अन्य रिश्टेदार भी थे। उसे नहीं पता था कि वास्तव में हुआ क्या था? बस अंतिम पल में उसने विनाशकारी बाढ़ का सैलाब अपनी ओर आते हुए देखा था जिसमें भारी पत्थर और कीचड़ था। जब पानी का बहाव कम हो गया तो उसने खुद को एक बीरान जंगल में पेड़ों की टहनियाँ और कीचड़ में दबा हुआ पाया। उसका केवल मात्र मुँह बाहर था और आधी बाजू जिसके बलबूते उसने खुद को जीवित समझा।

तभी कानों में बन्दरों के शोर की आवाजें सुनाई दी। कुछ ही पल में वह झूण्ड उसके पास आकर जोर जोर से शोर करने लगा। उसे लगा एक और विपदा उस पर आने वाली है। उसने अपनी आखें बन्द करना ही ठीक समझा। ताकि बन्दर उसे मरा हुआ जानकर वहाँ से चले जायें। उसकी शारीरिक और मानसिक किसी भी पीड़ा का वर्णन शब्दों में नहीं किया जा सकता। पहल प्रश्न था कि परिवार के साथ क्या हुआ होगा? दूसरा प्रश्न था कि अब इस बीराने से कैसे निकला जायें? आखें दोबारा खोली तो एक-दो बन्दरों को छोड़ कर बाकी सब बन्दर इधर उधर हो गए थे। तभी एक बन्दर ने उसके पास और थोड़ी ऊपर पड़ी हुई टहनियाँ हटानी शुरू कर दी। यह देख उसकी हिम्मत थोड़ी और बढ़ी। उसने बड़ी मशक्कत से अपने हाथ पाँव बाहर निकालने की कोशिश की। काफी देर के बाद खुद के टूटे फूटे शरीर को बाहर निकाला। बन्दरों का झूण्ड पास था। यह तो विश्वास हो गया था कि वे उसे नुकसान नहीं पहुँचायेंगे। बाढ़ का यह दूसरा दिन था। उसके साथ क्या हुआ था, और अब वह कहाँ है। उसे कहाँ जाना है? इन सब बातों का उत्तर सिर्फ खामोशी ही थी। अभी दिन शेष था और उसे किसी न किसी दिशा की तरफ जाना ही होगा।

लंगड़ाता हुआ उठा लेकिन शरीर के कई अंग ज़ख्मी होने के कारण साथ नहीं दे रहे थे। बन्दरों का समूह इशारों से और आवाजों से किसी एक दिशा की ओर बढ़ने का इशारा करने लगे। पास उन्हें समझने, सुनने और उनके पाछे चलने के अलावा कोई और विकल्प नहीं था।

सूरज छिपने से पहले ऐसा स्थान दूँड़ना जरूरी था जहाँ वह रात काट सके। चलते चलते शाम ढलने को आ गई। एक चट्टान के पास पहुँच कर वह बैठ गया। बन्दरों का समूह वही आस पास पेड़ों पर उछल कूद करके माने उसी के बारे में बातें कर रहे हों। कब आँख लगी कब अन्धेरा हुआ? उसको बस इतना ही पता था कि सूरज की एक तीखी रोशनी उसके चेहरे पर पड़ी। न तो वह वहाँ से उठना चाहता था, न आगे बढ़ना चाहता था। उसके पास हिम्मत नाम की कोई चीज नहीं थी। कुछ कुछ शोर उसे बेबोशी का हालत में सुनता रहा। बस यही लग रहा था कि बन्दर उसी के बारे में कुछ बोल रहे हैं। बहुत देर बाद एक बड़ा सा बन्दर आया और खो-खों की आवाज से मेरी टूटी हुई बाजू को खींचने लगा। तन और मन की तकलीफ बेअंत थी। अंत में उसने उसे चलने के लिए मजबूर कर दिया। भ्रूख-प्यास से उसका बुरा हाल था। अचानक से एक बन्दर ब्रैड का एक फटा हुआ पैकेट उसके पास फेंक गया, जिसमें छोटे-छोटे ब्रैड के टुकड़े थे। दोपहर तक चलते हुए, फिर शाम और रात आ गई। वही थकान, वही नींद और दर्द। बन्दर फिर से उसके आस पास जूँठे अधिखाये केले, बेर आदि फल फेंक गये थे। उसे खाकर अजीब सी तृप्त महसूस हो रही थी, उसने वैसी ही स्थिति में एक और दिन और रात काटी। चौथे दिन उसे कहीं दूर गाड़ियों के होर्न की आवाजें सुनाई देने लगी। थोड़ी हिम्मत बंधी कि सड़क कहीं आस-पास ही है। बन्दरों का वह समूह उसका मार्गदर्शन करता रहा और उसे सड़क के पास पहुँचा दिया। जहाँ से गाड़ियाँ आ जा रही थीं।

इससे पहले कि हाथ जोड़कर उनका धन्यवाद करता वे देवदूत जंगल की ओर मुँड चुके थे। उसने पास के शहर पहुँच कर पुलिस की मदद से अपने रिश्टेदारों को फोन किया और मदद माँगी। अपने घर वापिस तो वह आ गया था पर कई सवालों के साथ। जो उन देवदूत बन्दरों ने उसके लिये किया शायद कोई इंसान भी न करता। आज उसके ज़िन्दा रहने की वजह है बन्दरों का वह झूण्ड, जिनका कर्ज उतारने के लिए वह उस विनाशकारी उत्तराखण्ड के जंगलों में तो जा नहीं सकता, जिसने उसके परिवार को निगल लिया, परन्तु वह हर दिन बिना नागा डाले, बारिश आँधी, धूप, सर्दी - गर्मी, महँगाई इन सबको भुलाकर गाँव के पास वाले बीड़ में फलों और सब्जियों की गाड़ी भरकर उन्हीं बन्दरों की बिरादरी को खिलाता है ताकि कुछ तो उन मूक देवदूतों का कर्ज उतार सके।

आम का पेड़

एक बच्चे को आम का पेड़ बहुत पंसद था। जब भी फुरसत मिलती वह आम के पेड़ के पास पहुँच जाता। पेड़ के ऊपर चढ़ता, आम खाता, खेलता और थक जाने पर उस की छाया में सो जाता। आम के पेड़ से बच्चे का गहरा रिश्ता बन गया।

बच्चा जैसे-जैसे बड़ा होता गया उसने पेड़ के पास आना कम कर दिया। पेड़ उस बच्चे को याद करके रोता। एक दिन पेड़ ने बच्चे को अपने तरफ आते देखा। पेड़ ने कहा तू कहाँ चला गया था। मैं तुझे रोज याद किया करता था। चलो आज दोनों खेलते हैं।

बच्चा तपक से बोला अब मेरी खेलने की उम्र नहीं है। मैंने पढ़ना है मगर मेरे पास फीस भरने के लिए पैसे नहीं हैं। पेड़ ने कहा तुम मेरे आम तोड़कर बाजार में बेच देना। उन पैसों से फीस भर देना।

बच्चे ने पेड़ से सारे आम तोड़े और वहाँ से चला गया। फिर लौटकर नहीं आया। आम का पेड़ उस की राह देखता रहा।

एक दिन बच्चा फिर आया और बोला मुझे नौकरी मिल गई मेरी शादी हो गई पर मेरे पास घर बनाने के लिए पैसे नहीं हैं। आम के पेड़ ने यार से कहा तू मेरी सारी डाली तोड़ कर ले जा उस से अपना घर बना लेना।

उस जवान ने पेड़ की सारी डाली काट ली और लेकर चला गया। आम के पेड़ के पास कुछ भी नहीं रहा और वह बंजर हो गया। कोई उसकी तरफ देखता भी नहीं था। पेड़ ने भी उम्मीद छोड़ दी कि वह जवान फिर लौटकर आएगा।

एक दिन अचानक एक बूढ़ा पेड़ के पास आया और पेड़ से बोला क्या आपने मुझे पहचाना? मैं वही बालक हूँ जो बार बार आप के पास आया करता था जिसे तुम अपने टुकड़े काट काट कर दिया करते थे।

बेटा अब मेरे पास देने को कुछ नहीं। नहीं! आज मैं लेने नहीं आज मैं आपसे खेलने आया हूँ। और वह पेड़ से लिपट गया। सूखा पेड़ हरा भरा हो गया।

दोस्तों वो पेड़ कोई और नहीं हमारे वृद्ध माता-पिता है जैसे-जैसे हम बड़े होते गए उनसे दूर होते गए पास भी तब आए जब भी कोई जरूरत थी। आज कई माँ-बाप बंजर पेड़ की तरह अपने बच्चों की राह देख रहे हैं। उन को मान-सम्मान, यार दो। जाकर उन से लिपट जाना उन के जीवन में भी रंग भर जाएँगे।

समझो यह कि जल है बड़ा अनमोल रत्न,
इसके बिना नहीं है संभव कोई यत्न।
पानी की हर बर्बाद होती बूँद को बचाना है,
जी हाँ, दुनिया को यह करके दिखाना है।

संसार में रहने वालों को इसकी जरूरत पड़ती है,
इसकी बर्बादी के कारण इसकी उप्र घटती है।
आज इसके बारे में सबको बताना है,
जी हाँ, दुनिया को यह करके दिखाना है।

ऐसा न हो यह हमेशा के लिए चला जाए,
फिर कभी लौट कर ना आए,
ऐसा न हो, इसलिए यह आंदोलन चलाना है,
जी हाँ, दुनिया को यह करके दिखाना है।

इसके बिना जीना बड़ा मुश्किल है,
आज ही नहीं, भविष्य भी इसमें शामिल है।
इसके लिए सबको साथ लाना है,
जी हाँ, दुनिया को यह करके दिखाना है।

Yashub, VII-O

जल - एक अनमोल रत्न

Water is Life

PLANTING 'JOY' ON BIRTHDAY !

Art-Iculate !

The Art and Craft Fests give a worthy opportunity
to the students to display their creativity.
Some glimpses -

पेड़ लगाओ

आज भी याद है मुझे मेरे घर का आँगन

आँगन के एक कोने में हरा भरा पेड़ जहाँ बैठकर माँ हमें प्यार से कहानियाँ सुनाती। वह पेड़ एक चिड़िया और गिलहरी का घर भी था। माँ रोटी के छोटे-छोटे टुकड़े करके उनको खाने को देती थी। एक दिन जब मैं स्कूल से घर लौटा। सब बेहद उदास थे। वह पेड़ काट दिया गया। न जाने वह चिड़िया और गिलहरी कहाँ गुम हो गई। वह लौट कर कभी न आई।

एक रोज मेरे नाना ने एक बीज बोया। तना, डालियाँ और पत्ते आए। वह बीज वृक्ष बन कर धरती पर लहराया। देखते ही देखते वह पेड़ घनी छाया देने लगा। हम सब बहुत हैरान हुए जब वह चिड़िया अनेक चिड़िया लेकर लौट आई। गिलहरी भी वापस आ गई। सभी खुश थे। घर की पुरानी रौनक फिर से चमकने लगी।

रोज शाम को चिड़िया आती, सारी रात बिताती, बड़े सवेर जाग के चीं चीं गाती। पेड़ की छाया सब को सुहाती।

पेड़ लगाओ वातावरण को हरा भरा बनाओ॥

Ujjeshwar, VII-N

मेरे जीवन का लक्ष्य

अपने हर सपने को साँसों में रखो

हर मंजिल को अपनी बाँहों में रखो।

हर जीत आपकी है बस, अपने लक्ष्य अपनी आखों में रखो।

सृष्टि के समस्त चराचरों में मानव सर्वोत्कृष्ट है क्योंकि केवल उसी में बौद्धिक क्षमता, चेतना, महत्वकाँक्षा है। केवल मनुष्य ही जीवन के लक्ष्य को निर्धारण कर सकता है तथा उसे पाने के लिए सत्र प्रयत्न करने में सक्षम होता है।

मनुष्य के जीवन में एक निश्चित लक्ष्य का होना अनिवार्य है। लक्ष्य-विहिन मनुष्य क्रिकेट के खेल में उस गेंदबाज की तरह होता है जो गेंद तो फेंकता है परंतु सामने विकेट नहीं होता। अतः जीवन में एक निश्चित लक्ष्य एंव निश्चित दिशा का होना अति आवश्यक है।

विश्व में कई तरह के व्यवसाय हैं। उनमें से कई मानवीय दृष्टि से बड़े ही संवेदनशील हुआ करते हैं। उनका सीधा संबंध मनुष्य के प्रणों से हुआ करता है। मेरे जीवन का लक्ष्य है कि मैं बड़ी होकर चिकित्सक बनूँ और अपने चिकित्सा व ज्ञान से सभी लोगों को लाभ पहुँचाऊँ जो कि धन के अभाव में उद्यित चिकित्सा प्राप्त नहीं कर पाते।

मैं इस बात को अच्छी तरह समझती हूँ कि एक अच्छा चिकित्सक बनना आसान नहीं है।

भारत के पूर्व राष्ट्रपति स्वर्णीय श्री अब्दुल कलाम जी ने सच ही कहा है कि सभी चिड़ियाँ बरसात में आँड़े खोजती हैं, पर केवल बाज ही बादलों से ऊपर उठना चाहता है।

हमें अपने लक्ष्य को पाने के लिए रास्ते में आने वाली रुकावटों का सामना करते हुए संघर्ष करने से परे नहीं हटना चाहिए।

डॉक्टर बनने के लिए अच्छे विद्यालय में चयन, उसमें प्रवेश पाना तथा पढ़ाई में होने वाले खर्च आदि अनेक रुकावटें हैं। परन्तु मुझे पूरा विश्वास है कि मैं इन बाधाओं को पार कर सकूँगी।

चिकित्सक बनने के बाद मैं भारत के उन गँगों में जाना चाहती हूँ जहाँ पर अच्छे चिकित्सकों का अभाव है अथवा जहाँ पर चिकित्सा केंद्रों की व्यवस्था नहीं है।

मैं उन लोगों का इलाज निःशुल्क करना चाहती हूँ जो इलाज नहीं करवा पाते हैं। इसके अतिरिक्त जागरूकता लाना चाहती हूँ।

मुझे विश्वास है कि मेरे इस जीवन के लक्ष्य में गुरुजनों, सहपाठियों व माता पिता का सहयोग प्राप्त होगा। ईश्वर मेरे इस नेक कार्य व मेरे लक्ष्य प्राप्ति के मार्ग में मेरी सहायता करेंगे। इसका मुझे पूर्ण विश्वास है।

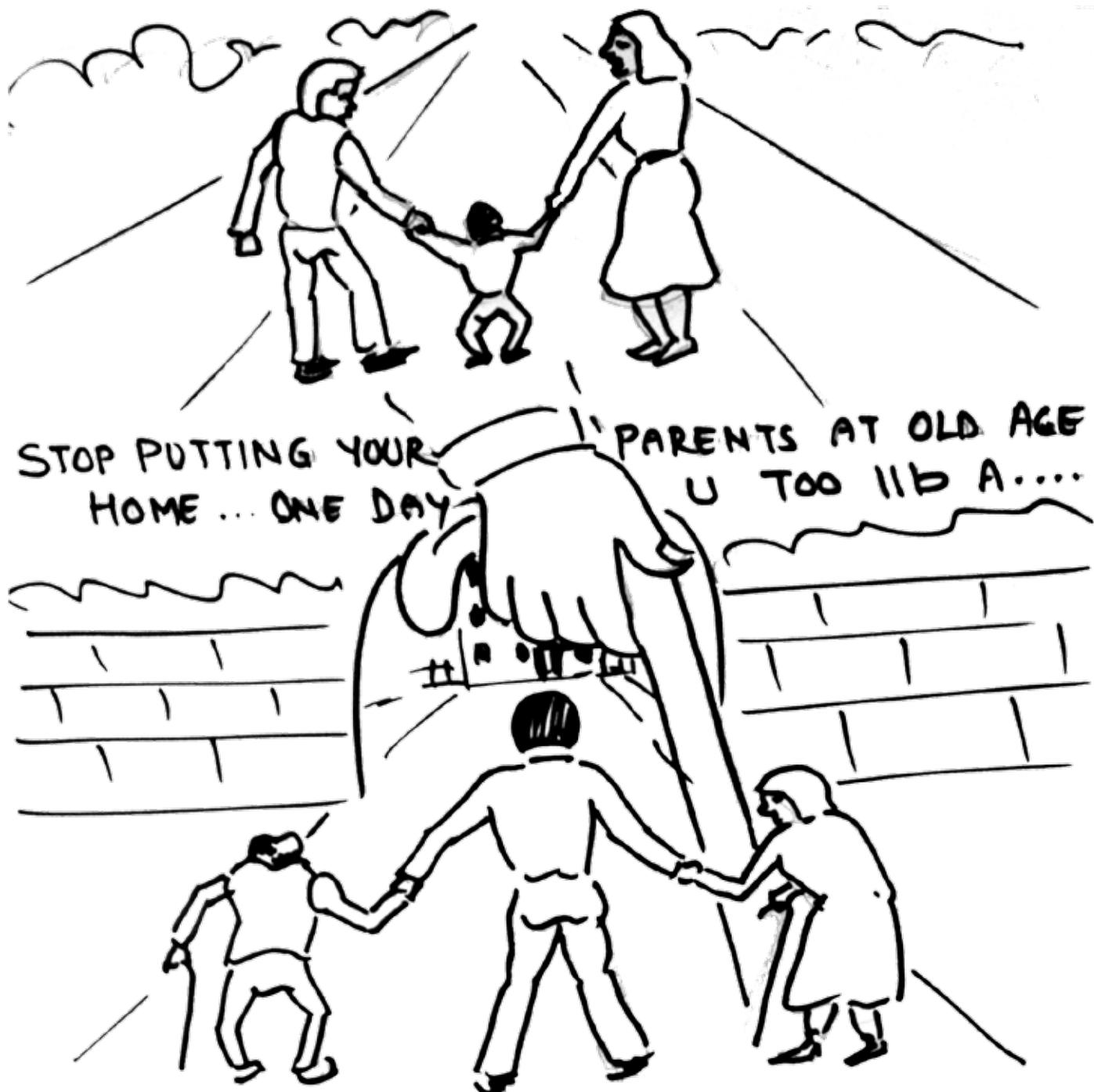
Vani, VII-E

वृद्धाश्रम में गुजारा एक दिन

२४ दिसंबर को मेरे पिता जी का जन्मदिन था। हम सब उसे मनाने वृद्धाश्रम गए। यह आश्रम रोगला गांव में है। इस आश्रम को मेरे पिता जी के मित्र लखविंदर सरीन जी चलाते हैं। वो हैल्पेज इंडिया के साथ भी जुड़े हुए हैं। यहाँ पर हर एक वृद्ध की अलग कहानी है। किसी के घर पर ध्यान रखने वाला कोई नहीं है तो किसी के बच्चे उन्हें यहीं छोड़ गए हैं। यहाँ पर एक वृद्ध महिला (जिसकी उम्र ६० वर्ष के आस पास होगी) भी रहती है। उनको उनके बच्चे यहाँ छोड़ गए हैं। सबसे दुख की बात यह है कि उनके चार बेटे हैं और चारों ही बहुत ही नामी कारोबारी हैं और बहुत पैसे वाले हैं पर उनके पास इतना भी समय नहीं है कि वो उस माँ का ध्यान रख सके जिसने उनको पाल पोस कर बड़ा किया, पढ़ाया लिखाया और इस काविल बनाया कि वो एक कामयाब इन्सान बन पाए। कुछ वृद्ध अपाहिज हैं जो कि काम नहीं कर सकते।

लखविंदर सरीन उन सबका पुत्र की तरह ध्यान रखते हैं। आश्रम में फीजियोथेरेपी-सेंटर है जहाँ पर डॉ. प्रियंका रोज कसरत करती है। यहाँ पर हर शुक्रवार डॉक्टर बैठते हैं और दवाईयाँ देते हैं। यहाँ पर साफ सफाई का पूरा ध्यान रखा जाता है। यहाँ दो रसोइये हैं जो हर रोज साफ खाना बनाते हैं। आश्रम किसी से पैसे नहीं लेता जिसको जो भी देना होता है वो सामान लेकर दे सकता है। मुझे वृद्धों से मिलकर बहुत अच्छा लगा। उन्होंने भी मुझे और मेरी बहनों को बहुत प्यार किया। शायद उनको हम बहनों में अपनी पोतियां नजर आ रही थीं। जिनको देखें शायद एक अरसा हो गया था। शायद मैं सारी उम्र उन प्यार भरी नज़रों को भूल न सकूँ।

Mridvika Bhardwaj, VI-O

आज का भारत

देश मेरा था सोने की चिड़िया
फैक के साड़ी, उत्तर के चूड़ियाँ
अब यहाँ डोले पश्चिमी गुड़िया
सोना ले गए ब्रेदर्ड फिरंगी
रोये चिड़िया देख पेड़ों की तंगी
इतिहास था जिसकी महान गाथा
आज वहाँ समाज बना दोरंगी
भारत-पाक उनके ही तन के दो हिस्से
तैयार खड़े लड़ने को परमाणु जंग
कहीं खो गए महान नेता
देश अब झेले चालें बेढ़ंगी
उग्रवाद धपलों से हुई हालत बदरंगी
इंतजार है उस खुशनुमा पल का
जब संतों की पावन धरती पर
आएगा कोई नेक फरिश्ता बरसाने को मेघ सतरंगी।

Gurleen Sharma, VIII-N

भारत मेरा देश

न जाति ना भाषा को देखा
सबको अपना मीत बनाया
हो बांगलादेश या पाकिस्तान
हमने सबको अपने गले लगाया॥

दी शरण हमने सबको
जब कोई है संकट आया
भूखे रहकर भी हमने
पड़ोसी को खाना खिलाया ॥

ऐसा भारत देश हमारा
जिसको देख हर मन है हर्षया।

जय हिन्द॥

Inayat Pawla, VII-P

MIXED 'DOUBLES'

तुलसी

ईश्वर ने हमारे उपयोग के लिए बहुत सारे पेड़-पौधे ही नहीं पूरा फलता-फूलता वनस्पति जगत बनाया है। लोगों ने तुलसी को ‘तुलसी माता’ और ‘घर का वैद्य’ की संज्ञा प्रदान की है।

तुलसी का पौधा झाड़ी के रूप में उगता है और २ से ३ फुट ऊँचा होता है। इसकी पत्तियाँ २ से ३ इंच लम्बी सुगंधित होती हैं। यह पौधा दो - तीन वर्षों तक हरा बना रहता है। इसके बाद इसकी वृद्धावस्था आ जाती है।

इस पौधे की दो प्रजातियाँ होती हैं-

१. राम तुलसी

हलके रंग के पत्तों और सफेद रंग की टहनियों वाली तुलसी को राम तुलसी कहा जाता है। राम तुलसी का प्रयोग कई स्वास्थ्य एवं त्वचा संबंधी रोगों के निवारण के लिए औषधि के रूप में किया जाता है।

२. कृष्ण तुलसी / श्याम तुलसी

हलके जामुन या काले रंग के पत्तों वाली तुलसी को कृष्ण तुलसी या श्याम तुलसी कहा जाता है। इस तुलसी का प्रयोग विभिन्न तरह के रोगों एवं खाँसी की समस्या के निवारण के लिए किया जाता है।

कुछ घरों के मुख्य द्वार के सामने तुलसी का पौधा श्रद्धा के रूप में लगाया जाता है। दीपावली के दिन दीपक जला के तुलसी माता की पूजा की जाती है। पौराणिक मान्यता के अनुसार, यह पौधा हमारे लाभकारी होने के साथ-साथ हिंदू धर्म में पूजनीय भी माना जाता है। तुलसी के पौधे को लाल रंग की चुनरी ओढ़ा कर भी तुलसी माता की पूजा की जाती है।

तुलसी में अनेक जैव सक्रिय रसायन पाए गए हैं, जिनमें ट्रैनिन, सैवोनिन, ग्लाइकोसाइड और एल्केलाइड्स प्रमुख हैं। भारतीय संस्कृति में तुलसी को औषधीय गुणों से भी भरपूर माना जाता है। इसका उपयोग सर्दी-जुकाम, खाँसी, दंत रोग और स्वास सम्बंधी रोग के लिए बहुत ही फायदेमंद माना जाता है।

जब हमें सर्दी- जुकाम होता है तब पाँच-सात पत्ते तुलसी के पीसकर काढ़ा बनाकर पीने से यह रोग दूर हो जाता है। चाय में तुलसी के पत्ते डालकर पीने से गले को आराम मिलता है। तुलसी का पौधा लगभग हर घर में पाया जाता है। तुलसी का पौधा मानव जाति के लिए बहुत ही उपयोगी एवं धार्मिक मान्यता से जुड़ा हुआ औषधीय पौधा है।

ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ

ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਪਿਲ ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਆਪ ਸੱਭ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਣ।
ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਵਲੋਂ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੁੱਝ ਯੋਗਦਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾ ਸਕੀਏ।

ਜਬਰ ਜ਼਼਼ਲਮ ਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭਾਰ, ਧਰਤੀ ਰੋਵੇ ਜ਼ਾਰੋ ਜ਼ਾਰ
ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ, ਭੇਜ ਦਿਉ ਕੋਈ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ
ਜੋ ਤਪਦੀ ਤੇ ਪਾਵੇ ਠਾਰ, ਮੁੱਕ ਜਾਵਣ ਸੱਭ ਅੱਤਿਆਚਾਰ
ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ, ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰਹਿਮ ਨਾ ਆਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦੂਤ ਘਲਾਇਆ।
ਕੱਲ ਵਿੱਚ ਕਾਲੂ ਦੇ ਘਰ ਅੰਦਰ, ਜਨਮ ਲਿਆ ਇੱਕ ਪੀਰ ਪੈਗੰਬਰ
ਖਿੜ ਗਈ ਧਰਤੀ, ਨੌਚਿਆ ਅੰਬਰ, ਵੇਖੋ ਹੋ ਗਿਆ ਚਮਤਕਾਰ।
ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ, ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ

ਨਾਨਕ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਪਿਆਰਾ, ਮਜ਼਼ਲੂਮਾ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸਹਾਰਾ,
ਪਾਂਧੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਪੱਟੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਕਾਜੀ ਨੂੰ ਨਮਾਜ਼ ਸਿਖਾਈ,
ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਨੂੰ ਰਾਹੇ ਪਾਇਆ, ਕਰਾਮਾਤ ਨਾਲ ਮੱਕਾ ਘੁਮਾਇਆ,
ਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ।
ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ, ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ

ਐਰਤ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਦਰਸਾ ਕੇ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਭੇਦ ਮੁਕਾ ਕੇ,
ਸਿੱਧਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਦਿਖਲਾਇਆ, ਰਾਕਸ਼ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਇਆ,
ਚਾਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਛਮਣ ਕੀਤਾ, ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ

ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ, ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ

Mr. Sukhpal Singh
HOD, Punjabi

ਅਮਨ ਤੇ ਜੰਗ

ਦੋ ਪੱਖ ਗੋਲੀ ਤੇ ਬੁਰੂਦ ਨਾਲ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਅਮਨ ਭੰਗ ।
ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕਹਿਰ ਤੇ ਰੌਲਾ,
ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੰਗ ।

ਧਰਮ ਤੇ ਜਾਤ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ,
ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵੈਰੀ ।
ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ,
ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਸੱਟ ਗਹਿਰੀ ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੂਨ ਹੀ ਖੂਨ,
ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਯੁੱਧ ਭੂਮੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ।
ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕੀ ਕਰੇ,
ਕਿਵੇਂ ਕਰੇ ਉਹ ਇਸ ਡਰ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ।
ਜੰਗ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਭਰੇ ਮਹੌਲ ਵਿੱਚ,
ਕਿਤੇ ਮਾਂ ਹੈ ਰੋਂਦੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਭੈਣ ਹਉਕਾ ਭਰਦੀ ।
ਉਜੜੇ ਘਰ, ਗਰੀਬੀ, ਭੁੱਖ ਮਰੀ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਦਿਸਦੀ ਹੈ ਬਰਬਾਦੀ ਹੀ ਬਰਬਾਦੀ ।

ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਦੇਖਦੇ,
ਜਦੋਂ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੈਨਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਦੀ
ਜਿੱਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ,
ਜੰਗ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ।

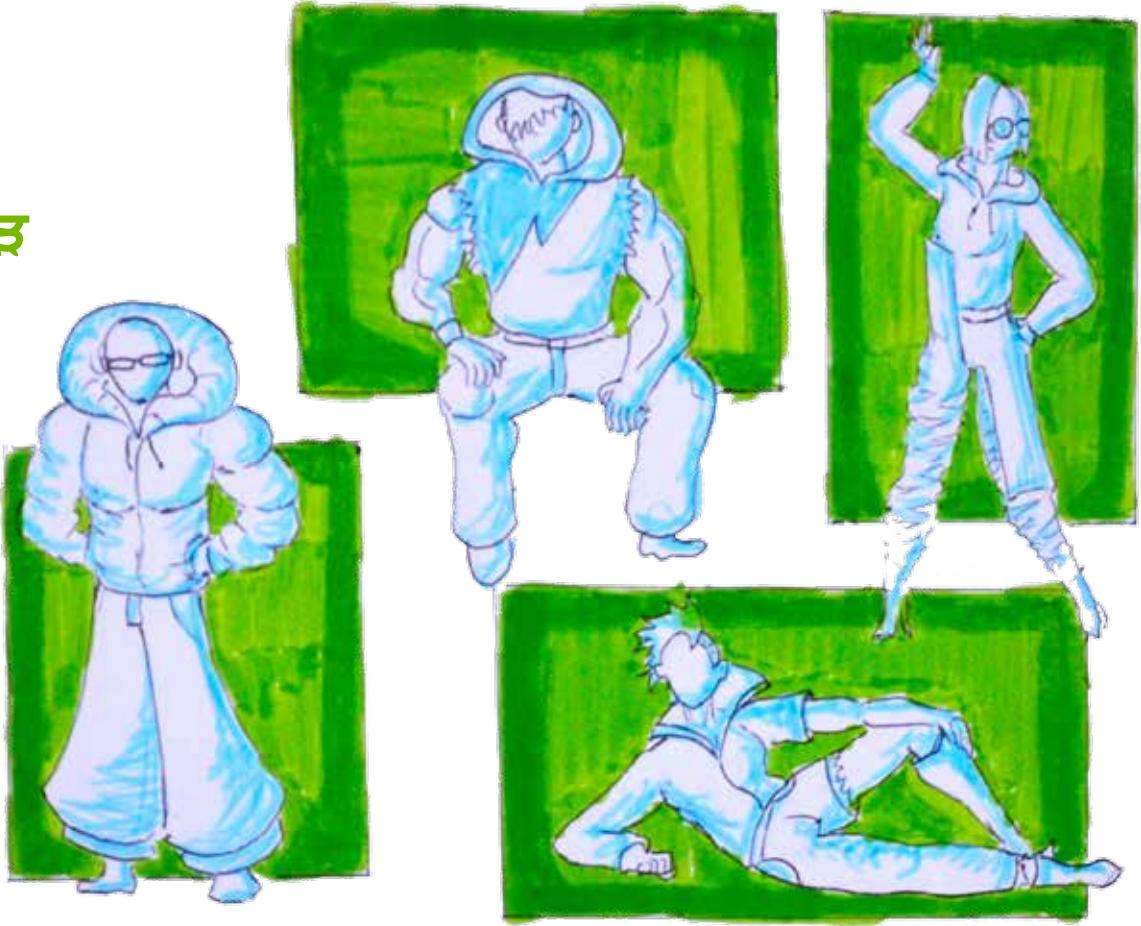

1. ਹਰ ਅਸਫਲਤਾ, ਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਕਦਮ ਹੈ।
2. ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਦੇ ਕੈਦੀ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਜੀਵਨ ਸਬਕ ਸੀ।
3. ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹੁ ਨੂੰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਦੀਆਂ ਹਨ।
4. ਹਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
5. ਪੈਸਾ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗਿਆਨ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
6. ਨਿਰਾਸਾ ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ, ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਦੋ ਪੱਕੇ ਪਥਰ ਹਨ।
7. ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਵਿਆਜ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
8. ਗਲਤੀ ਖੇਜ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ।
9. ਭਵਿੱਖ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਉਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।
10. ਅਧਿਆਪਕ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

Manureet Grewal, X-O

ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਦੌੜ

ਆਪੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਦੇਖੀਏ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵਾ ਫੈਸ਼ਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨਾਲ ਚਲਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਪੱਛਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਹੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਤਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਗਰੀਬ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੱਟਦੇ।

ਫੈਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਨਜ਼ਾਕਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਪਤਿਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੀਨ-ਭਾਵਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਉਹ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਨਵੀਨਤਮ ਕਪੜੇ ਨਾ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸਮਝ ਲੈਣ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਏਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕਪੜਾ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਕਲ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਮਾਇਆ ਧੰਨ ਚੰਗਾ ਫੈਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਇਤਨਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕਲ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਤੇ ਦਾੜੀ-ਮੁੱਢਾਂ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

ਕਈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਣੇ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੱਦੇ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਂਲਾ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਚਾਰੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਫੱਬਣ ਜਾਂ ਨਾਂ ਫੱਬਣ, ਆਪਣੀ ਟਹੁਰ ਜਮਾਉਂਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਉੱਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ।

ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ। ਉਹ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਫੈਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਚਦਾ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸ਼ਨ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਪਸੰਦ ਤੇ ਨਾ-ਪਸੰਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫੈਸ਼ਨ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਹਣਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣਾ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਾਂਗੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਭਿਆਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫੈਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਜੂਲ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫੈਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੋਕਾ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ।

3-D...AND WE!

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਦਸ਼ਾ

ਪਿੰਡ ਸੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ,
ਹੁਣ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੀਵਨ ਮੁਹਾਲ।
ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਭਾਰਤ ਵੱਸੇ,
ਪਰ ਨਵੀਂ ਸੌਂਚ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਨਾ ਰੱਖੋ।
ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਨੱਤ ਬਣਾਉਣਾ,
ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਲਿਆਉਣਾ।

ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉੱਪਰ
ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ
ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁੱਕਣ ਦਾ ਅਰਥ
ਹੈ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ
ਆਉਣਾ। ਪਰ ਪਿੰਡ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ
ਗਏ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ, ਅਗਿਆਨਤਾ,
ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਨੇ
ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸ ਸਭਿਅਤਾ
ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇ ਉਥੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ-ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਸੀਨਾ
ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾ
ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਬੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜਗ
ਮਗਾ ਉੱਠਿਆ! ਪਿੰਡ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ
ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ
ਗਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮਨੁੱਖਾ ਦੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਡੇ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਭੁੱਲ
ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿਧੁੰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ
ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਮਾਯੂਸੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਜ਼ਰ

ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਕਿਉਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ? ਕਿਉਂਕਿ ਗੌਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ
ਪਿੰਡ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਫਾਈ ਦੀ ਕਮੀ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਕਿਸਾਨੀ ਆਧੁਨਿਕਰਣ ਦੀ ਕਮੀ,
ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਛੋਟੇ - ਵੱਡੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ
ਲੋਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਬਹੁਤ ਖਸ਼ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਖਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਹ ਖਦਖਸ਼ੀਆਂ
ਕਿਉਂ? ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੜੀ ਬੇਚੈਨ ਸਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ
ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਇਆ ਵੀ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸ ਵਿੱਚ ਨਾਕੋ-ਨਾਕ ਢੱਬ ਗਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਦੁੱਖ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸਾਕਾਰ ਰੂੱਪ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਗੇ। ਹੁਣ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ
ਬੀਮਾਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਮਰਦਾਂ
ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੇਦਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਕੰਮੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ
ਦੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਡੇਰਾ ਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਬਾਬੇ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਹਨ। ਉਹ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਪੇਂਡੂ ਜਨਤਾ
ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਰਗੀਕ ਸੋਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਲੜ੍ਹ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੋਜਵਾਨ ਨਸੇ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ
ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹਨ। ਨਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੋਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਮੰਗ
ਉੱਠੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚੰਗਿਆਤੀ ਕਿਵੇਂ ਮਘਾਈ ਜਾਵੇ? ਜੇ
ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਕੱਚ ਸੱਕੀਏ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ
ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੀ ਰਾਹ ਹੈ ਸੱਚੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ।

Amarjot Kaur Nagpal, X-N

ਮੈ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ

ਅਜੋਕਾ ਸਮਾਂ ਜੋ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਕਾਢ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਦਲਾਅ, ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਖਬਰ ਤੋਂ ਜਾਣੁ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੌਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੁ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਚ ਆ ਰਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਤੁੱਕ ਹੈ “ਮਿਠਤੁ ਨੀਵੀਂ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤਤੁ”। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਤੁੱਕ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਆਸ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਖਿਆਂ ਜਾਂਦਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਕੜ, ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਸਿਆਣਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਠਾਏ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੇਰ ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ।

ਆਖਿਰ ਕਿਉਂ? ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ, ਪਰੰਤੁ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਤਾਂ ਕਰਵਾਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤੁੱਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੁੱਕ ਤੋਂ ਗੁਰ ਜੀ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਠਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤੇ ਸੱਚੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭੈੜਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁੱਕ ‘ਮਨ ਜੀਤੇ ਜਗ੍ਹ ਜੀਤ’ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੈਲੇ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਅੱਗ ਅੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰਤੂੰ ਪਾਣੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੀਵੇਂ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆਰ, ਨਿਮਰਤਾ, ਹਲੀਮੀ ਵਰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਠਾ ਬੋਲਣਾ ਤੇ ਚੌਂਗੇ ਗੁਣ ਹੀ ਚੰਗਿਆਈਆ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹਨ:

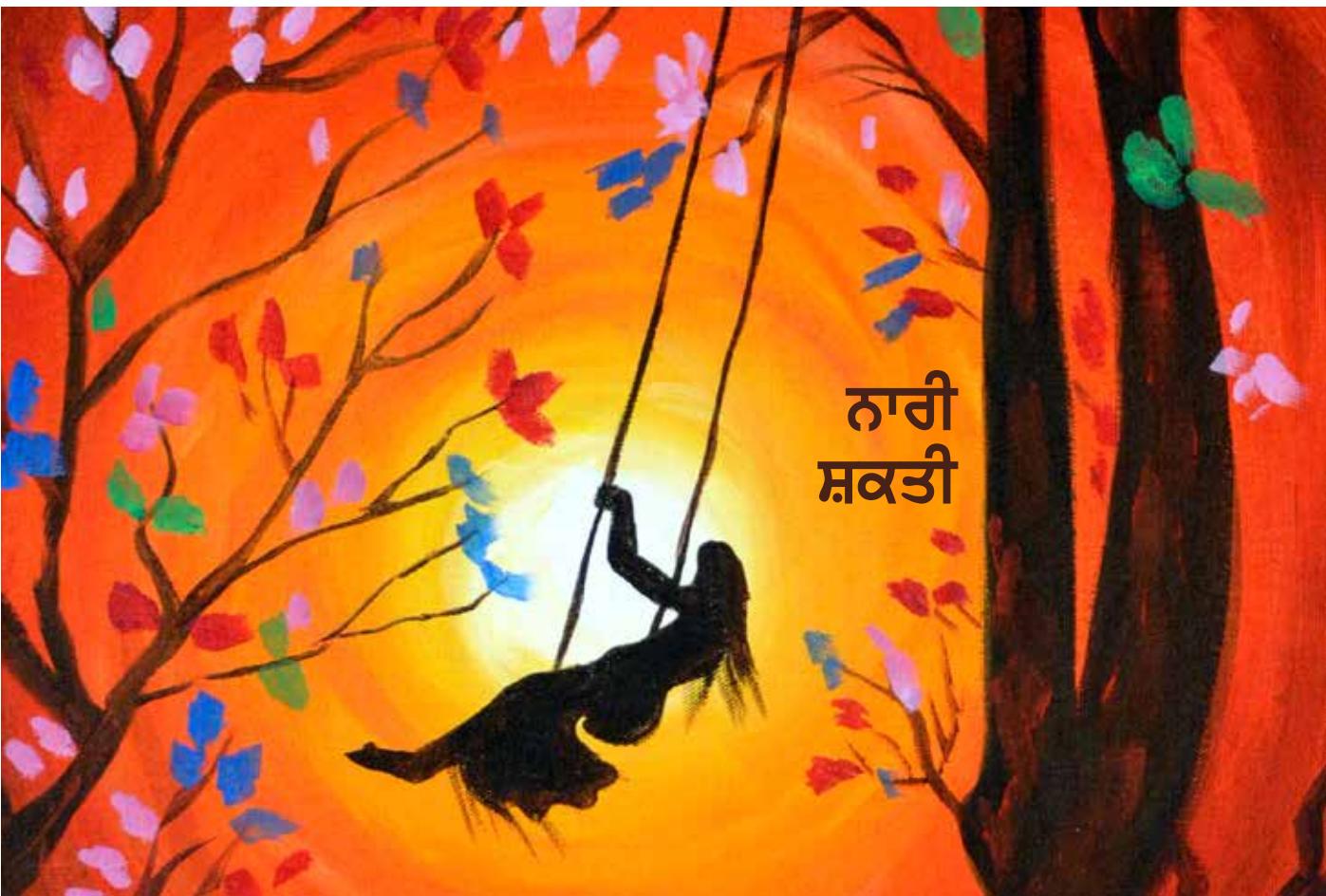
ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡਾ ਤਨ-ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੁਸ਼ਗਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ॥

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਚ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਚੁਸਤ, ਦਿਮਾਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਿਠਾ, ਨਿਮਰ ਤੇ ਸਿਆਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ

‘ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ‘ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ, ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਐਰਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਜੇ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਐਰਤ ਦੇ ਵਿਅੱਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਉਤੇ ਮਾੜਾ ਪੜਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵਾਹਤ ਹੈ “ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਉੱਪਰ ਚਲ ਪਈਆਂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗਾ।” ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਹਜ ਪਣਾਲੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਹਿੰਸਾ ਆਦਿ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਣ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਿਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ‘ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ‘ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਦਾ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ, ਅਸੁੱਚਿਅਤ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਐਰਤਾਂ ਉਤੇ ਹਿੰਸਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਭਾਜਨ, ਲਿੰਗ ਭੇਦਭਾਵ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ।

੧੦੮ ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬਿੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਐਰਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿਚ ਐਰਤਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਛੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਜਨਤਕ ਮੁਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਐਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀ ਕਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੱਵਿਖ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਗੀ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਮਹਿਲਾ, ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਡ।

ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਮਹਿਲਾ, ਪਿਛੜੇ ਤੋਂ ਪਿਛੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜੋ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਹਿਲਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੋ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਐਰਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਆਜ਼ਾਵੇਗਾ, ਬਹੁਤ ਗਰਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਿਛੜਾ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਰ ਮਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿੰਦੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ---

“ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ।”

YES,
THAT'S FOR THE
PERFORMANCE!

ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲਾ

‘ਆਨ-ਬਾਨ-ਸ਼ਾਨ’ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ ਕੰਨਾ ਵਿੱਚ ਗੁੰਜਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ ੩੬੮ ਵਰਗ ਕੀਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨੀਹ ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ੧੭੯੩ ਈ। ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਆਪੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਚੰਗੇ ਮੇਲ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਚੰਦ ਨਗੀਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ।

ਸ਼ੀਸ਼ ਮਹਿਲ- ਸੀਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੜਿਆ, ਇਸ ਮਹਿਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਝੀਲ ਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਲਛਮਣ ਝੂਲੇ ਵਾਂਗ ਇਕ ਲਟਕਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁੱਲ ਵੀ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਿਲ ਦੀ ਆਰਟ-ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕਈ ਕਲਾਵਾਂ ਦਾ ਅਦਭੁਤ ਮੇਲ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਾਇਬਘਰ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ਕੀਸਤੀ ਗਹਿਣੇ, ਛੁਲਕੀਅਨ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹਸਤਲਿਖਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਸਨ ਜੋ ਮੁਗਲ ਰਾਜੇ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ।

ਕਿਲਾ ਮੁਬਾਰਕ- ‘ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲਾ’ ਕਿਲਾ ਮੁਬਾਰਕ ਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਲਾ ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੭੯੪ ਈ ਵਿੱਚ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਿਲੇ ਦੀ ਭਵਨ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਲਾ ਦਾ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤਕ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕਲੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਬਾਰਾਦਰੀ ਗਾਰਡਨ- ਬਾਰਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆ ਰਾਹੀਂ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ‘ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਗਾਰਡਨ’ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੁੱਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ- ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਲੋਕੀ ਆਕੇ ਸੀਸ਼ ਝੂਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮੰਨਤ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਲੋਕੀ ਇਥੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਂਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਮੰਦੀਰ - ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਸ ਮੰਦੀਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਦੀਰ ਵਿੱਚ ਕਲਕਤੇ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ।

ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਨ - ਐਨ. ਆਈ. ਐੱਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਹ ਸੰਸਥਾਨ ਹਰ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ‘ਮੱਕਾ-ਮਦੀਨਾ’ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ, ਇਸ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਅਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਫਿਲਮਾਂਈਆ ਗਈਆਂ ਹਨ।

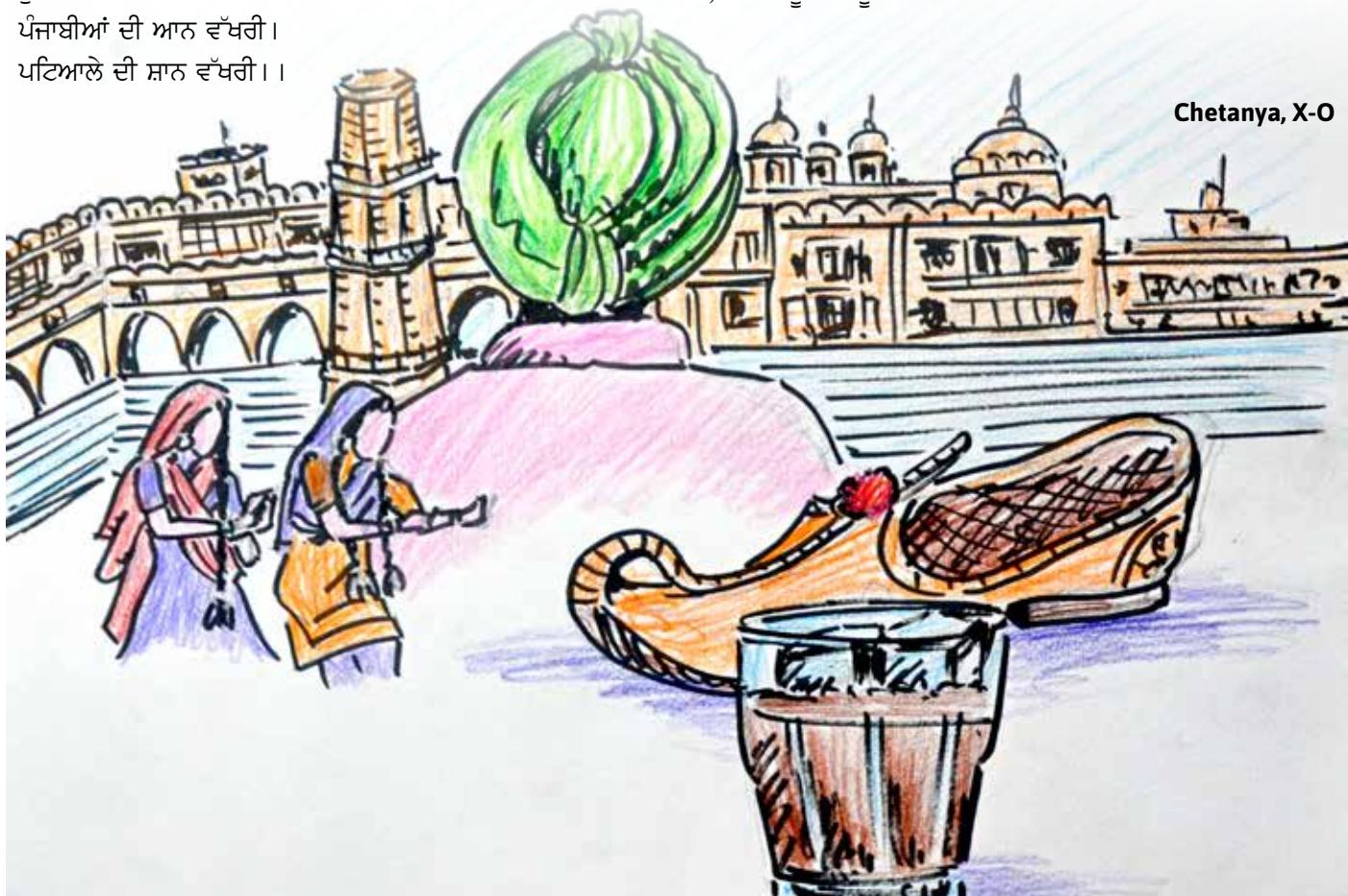
ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਂਵਾ ਸਿੱਖਿਆ - ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ’ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਉੱਚ ਕੋਈ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਜੋ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਅੰਦਾਜ਼, ਸ਼ਾਹੀ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਸ਼ਾਹੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ਮਿਜਾਜ਼ੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਇੱਥੇ ਵੱਸਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲ ਲੋਕ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੇ ਪੂਰਕ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਨ ਵੱਖਰੀ।।

ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੱਖਰੀ।।

Chetanya, X-O

ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਪੰਛੀ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆ ਜਾਨਵਰਾਂ
ਦੀਆ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ। ਉਹ
ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਲਈ ਆਮ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ
ਜਿਵੇਂ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੋ
ਲੱਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ, ਗਰਮ ਖੂਨ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਏਵਸ,
ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪੰਛੀ ਕੁਦਰਤ
ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਢ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਡੀ
ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
ਸਵੇਰੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੀ
ਅਸੀਂ ਜਾਗਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ
ਮਿੱਠੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ
ਪਰਿਆਵਰਨ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ
ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ
ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਰਕਟਿਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਐਂਟਾਰਕਟਿਕ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ
ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਛੀ ਉਸ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ
ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ
ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ
ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਛੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਕਾਰ ਦੇ ਹੋ
ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੱਡੇ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਛੋਟੇ,
ਤੇ ਉਹ ਕਈ ਤਰਾਂ ਤੇ
ਅਨੇਕ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੋ

ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ

ਬਹੁਤ ਖੁਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਛੀ ੧੦੦ ਕਰੋੜ ਸੌ

ਕਰੋੜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ। ਕੁਝ ਪੰਛੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ

ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਪੇਂਗਇਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਹੈ।।

ਕੁਝ ਪੰਛੀ ਬਹੁਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੌ ਪੰਛੀ ਆਪਣਾ ਆਲੂਣਾ ਬੜੇ ਹੀ
ਉੱਤਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਡਿਆ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ
ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੂਰੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਪੰਛੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੌਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਅਨੁਭਵੀ ਹੋਣ ਲਈ
ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ
ਹਨ।

ਮੋਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਉੱਲ੍ਹ ਚਮਗਾਦੜ ਅਤੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਂ
ਨੂੰ ਕਈ ਬੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਰਾ, ਅਪਵਿੱਤਰ ਮੌਸਮ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ।

ਪੰਛੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਝੁੰਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਝੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ
ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ
ਜਿਹਨਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਖੁਬਸੂਰਤ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਕੁਟਣ ਕਾਰਨ
ਵੀ ਇਹ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ ਜਿਵੇਂ ਬਤੁੱਖਾਂ ਆਦਿ
ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵੀ ਘੱਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਧਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੈ। ਪਾਣੀਆਂ
ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਫਿੱਗਣ ਕਾਰਨ, ਵੱਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾਰਨ, ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੁਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਾਰਨ,
ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਇਦਾਦ ਘੱਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।
ਇਹ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ...

ਹਰ ਇੱਕ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇੰਝ ਹੀ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਅਪਣੇ ਦਮ ਤੇ ਖੜਾ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਢੰਗ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾ-ਬਾਪ ਤੋਂ ਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੀਮਤ ਪਤਾ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਆਦਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿਵੇ - ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬੱਚਾ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਿਆ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜੁੱਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਸੱਭ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਬੱਚਾ ਮਸਤੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਲਗ-ਅੱਲਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਡਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੱਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਛੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਇੱਕਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਲਗ-ਅੱਲਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਪੱਤਾ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

Grishma, X-O

SHOOTING
STARS...

= Let Good =
Thoughts Bloom